Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2½ πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος — *Ἀθῆναι 7 Φεβρουαρίου 1931* — *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 10*

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μόνον τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ποὺ βρέθηκε μπρὸς στὰ χοντρὰ τείχη τῆς φυλακῆς, κατάλαβε πόσο τρελλὸ ἦταν τὸ σχέδιό τους, καὶ τρέμοντας ὁλόκληρη ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ ἀδελφοῦ της γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίση νὰ προχωρήση περισσότερο.

Μὰ ὁ Νικόλας δὲν ἦταν τόσο δειλός.

«Τὰ δυὸ παιδιὰ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ Τέμπλο . . .» (Σελ. 103, στ. γ'.)

Ὅταν μιὰ φορὰ ἀποφάσιζε κάτι ἐννοοῦσε νὰ φθάση ὥς τὸ τέλος παρ' ὅλες τὶς δυσκολίες. Ἔτσι χωρὶς νὰ λάβη ὑπ' ὄψιν του τὸ φόβο τῆς Νανέττας, ἐλευθέρωσε τὸ χέρι του καὶ προχώρησε μὲ θάρρος πρὸς τὸν φοβερὸ καὶ τρομερὸ σκαπανέα, ποὺ τοὺς παρατηροῦσε μ' ὅλο καὶ μεγαλύτερη περιέργεια.

— Πολὺ θυρωρέ, εἶπε μὲ σταθερὴ φωνὴ ὁ Νικόλας, θὰ ἐπιθυμούσαμε ἡ ἀδελφή μου κι' ἐγὼ νὰ ἰδοῦμε τὸν πολίτη Σιμόν.

Ὁ γερο-σκαπανέας, ποὺ παρ' ὅλο τὸ ἀγριωπὸ ὕφος του δὲν ἦταν διόλου κακὸς ἄνθρωπος, ἄρχισε νὰ γελάη χωρὶς νὰ βγάλη ἀπὸ τὸ στόμα του τὴν πίπα του.

— Ὤ, ὤ, ἔκανε. Νομίζετε μικρά μου πὼς εἶναι δὰ ἔτσι εὔκολο νὰ ἰδῆ κανεὶς τὸν πολίτη Σιμόν; Ἔχετε ἄδεια;

Ὁ Νικόλας παρ' ὅλο του τὸ θάρρος ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἄναυδος. Ὅσο γιὰ τὴ Νανέττη, αὐτὴ ἐξακολουθοῦσε νὰ τραβάη τὸν ἀδελφό της ἀπὸ τὸ μανίκι σὰν νὰ ἤθελε νὰ τοῦ πῆ: «Ἔλα, πᾶμε νὰ φύγουμε.»

Ὁ θυρωρὸς ἐνθουσιασμένος ποὺ τοῦ παρουσιαζόταν εὐκαιρία νὰ διακόψη κάπως τὴν ἀνυπόφορη καθημερινὴ μονοτονία, ἄρχισε νὰ συζητῆ μὲ τὰ παιδιὰ σχετικὼς μὲ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς τους. Δὲν τοῦ φαίνονταν ἐπικίνδυνα καὶ διασκέδαζε ποὺ τἄβλεπε ἔτσι φοβισμένα μὲ τὸ καλαθάκι τους στὸ χέρι.

— Δὲν τὸ ξέρετε λοιπὸν τοὺς εἶπε, πὼς κανένας δὲν μπορεῖ νὰ μπῆ στὸ Τέμπλο, χωρὶς νὰ ἔχη ἄδεια εἰσόδου ὑπογεγραμμένη ἀπὸ ἕνα μέλος τῆς ἐθνοσυνελεύσεως;

Ὁ Νικόλας ὁμολόγησε πὼς τὸ ἀγνοοῦσε.

— Μὰ τελοσπάντων τί τὸν θέλετε τὸν Σιμόν; ρώτησε ὁ θυρωρὸς μὲ ἀπορία.

Ὁ μικρὸς μπαλωματὴς ἔνοιωσε τὸ κουράγιο του νὰ ξανάρχεται κι' ἀπάντησε δίχως δισταγμό.

— Εἶμαι ὁ κάλφας του. Ἐγὼ φυλάω τὸ μαγαζί του τώρα ποὺ λείπει. Ἐπειδὴ λοιπὸν χθὲς μᾶς ἔφεραν αὐτὲς τὶς μπουκάλες τοῦ κρασιοῦ, γιὰ νὰ τοῦ τὶς στείλουμε, προτίμησα νὰ τὶς φέρω ἐγὼ ὁ ἴδιος παρὰ νὰ τὶς ἀφήσω νὰ χαθοῦν.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἔδειξε στὸν κέρβερο θυρωρὸ τὶς σκονισμένες μποτίλλιες, ποὺ ἡ Νανέττα ἔβγαζε μία-μία ἀπὸ τὸ καλάθι.

Τὸ κατσουφιασμένο πρόσωπο τοῦ Ροσὲ ἔλαμψε ὅλο, βλέποντας τὴν ἐτικέττα «Κονιὰκ τοῦ Τυράννου κατασχεθὲν εἰς τὰ κελάρια τοῦ Κεραμεικοῦ τὴν 10 Αὐγούστου».

— Νὰ πάρη ἡ εὐχή! φώναξε. Καλὲ αὐτὸ εἶναι φαμόζο πεσκέσι. Ἄφησέ μου τὶς μπουκάλες, μικρέ, κι' ἐγὼ θὰ τὶς στείλω τοῦ Σιμόν.

Ὁ Νικόλας ὅμως δὲν ἦταν τόσο ἀνόητος.

— Ὄχι, εἶπε, παίρνοντας πίσω τὸ κα-

«Ἄρχισε νὰ γελάη, χωρὶς νὰ βγάλη ἀπ' τὸ στόμα του τὴν πίπα του . . .» (Σελ. 109, στ. β'.)

λάθι του καὶ κάνοντας πὼς θὰ σηκώνονταν νὰ φύγῃ. Δὲν μπορῶ νὰ παραδώσω τοῦτες τὶς μποτίλλιες, παρὰ μόνον στὰ χέρια τοῦ Σιμόν τοῦ ἴδιου, γιατὶ ἔχω κιόλας νὰ τοῦ πῶ καὶ γιὰ τὸ μαγαζί του. Μιὰ λοιπὸν καὶ δὲν θέλετε νὰ μὰς ἀφήσετε νὰ μποῦμε μέσα . . . ἀντίο σας!

Ἡ ὄψη τῶν δυὸ παιδιῶν δὲν ἦταν ἀνησυχαστική, ἡ αἰτία γιὰ τὴν ὁποίαν ἤθελαν νὰ μποῦν μέσα, ἦταν ἀπολύτως λογική. Ἔτσι ὁ θυροφύλακας, ἀποφάσισε νὰ παραβιάσῃ τὶς διαταγὲς ποὺ τοῦ εἶχαν δοθεῖ καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ στὰ δυὸ μικρὰ τὴν εἴσοδο, ὅπως τὴν ἐπέτρεπε στοὺς προμηθευτές, ποὺ κουβαλοῦσαν κάθε πρωῒ τὸ κρέας καὶ τἄλλα τρόφιμα ποὺ χρειαζόταν ἡ γυναῖκα τοῦ Σιμόν.

—Ἂς εἶναι, εἶπε, δὲν μοῦ κάνει καρδιὰ νὰ στερήσω τὸν φύλακά τοῦ λυκόπουλου ἀπὸ τὸ πεσκέσι τοῦτο ποὺ τοῦ ἀξίζει τοῦ καϊμένου. Θὰ σᾶς δείξω ἀπὸ ποῦ νὰ πᾶτε στὸν Σιμόν, ἔτσι ποὺ νὰ μὴ σᾶς σταματήσῃ κανένας προτοῦ νὰ φθάσετε στὴν πόρτα του.

Ἡ Νανέττα πῆρε θάρρος σὰν ἄκουσε τ' ἀνέλπιστα αὐτὰ λόγια. Ὅσο γιὰ τὸν Νικόλα, ἕνα ἀόριστο θριαμβευτικὸ μειδίαμα ζωγραφίστηκε στὰ χείλια του.

—Ἀκολουθῆστε με, εἶπε ὁ γέρο-σκαπανέας, κάνοντας νεῦμα στὰ παιδιά. Μὰ μὴν ξεχάσετε νὰ πῆτε στὸν Σιμόν νὰ μοῦ φυλάξῃ καὶ μένα λιγάκι ἀπὸ τοῦτο τὸ κονιάκ.

— Σᾶς τὸ ὑπόσχομαι, πολίτα, ἀπάντησε ὁ Νικόλας.

Ὁ Ροσὲ μπαίνοντας στὸ θυρωρεῖο τράβηξε τρεῖς φορὲς τὸ κορδόνι τοῦ κουδουνιοῦ ποὺ ἀνταποκρινόταν μὲ τὴν αἴθουσα τοῦ Συμβουλίου. Μ' αὐτὸ εἰδοποιοῦσε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ μποῦν στὴ φυλακὴ προμηθευταὶ δίχως σημασία, ἐφωδιασμένοι μὲ ἄδεια εἰσόδου. Ὕστερα εἶπε στὰ παιδιά:

—Ἀκοῦστε μικρά, περάστε τὴν αὐλή, στρίψτε ἀριστερὰ καὶ μπῆτε στὴν πρώτη πόρτα. Εἶναι ἡ αἴθουσα τῶν δεσμοφυλάκων. Ἂν κανένας σᾶς ρωτήσῃ τίποτε, πῆτε του: «Προμηθευταὶ ἐντεταλμένοι». Καταλάβατε;

— Ναί, πολίτα, εἶπαν τὰ παιδιά, ποὺ ἡ καρδιά τους κτυποῦσε σὰ νὰ ἤθελε νὰ σπάσῃ.

Μπῆκαν μέσ' στὴ σκοτεινὴ φυλακή, διέσχισαν τὴν αὐλή, χωρὶς νὰ ἀνταλλάξουν οὔτε μιὰ λέξη μεταξύ τους καὶ ἔφθασαν στὴν αἴθουσα τοῦ Συμβουλίου. Οἱ λίγοι ἄνθρωποι ποὺ βρίσκονταν στὴν αἴθουσα, ἀπησχολημένοι μὲ τὰ χαρτιὰ ποὺ ἔπαιζαν καὶ εἰδοποιημένοι ἀπὸ τὸ κουδούνισμα τοῦ Ροσέ, οὔτε γύρισαν νὰ κοιτάξουν τὰ δυὸ παιδιά.

Ἡ Νανέττα κι' ὁ Νικόλας θὰ εἶχαν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ περάσουν χωρὶς νὰ ἔρθουν σὲ καμμιὰ κουβέντα μὲ τοὺς δεσμοφύλακες. Μὰ δὲν ἤξεραν κατὰ πιὰ μεριὰ νὰ τραβήξουν. Καὶ φοβόνταν πώς, ἂν ζητοῦσαν νὰ τοὺς δείξουν τὸ δρόμο, θὰ κινοῦσαν τὶς ὑποψίες τους.

Ἐπιτέλους φάνηκε κάποιος — καθαριστὴς δίχως ἄλλο — μὲ σκούπα καὶ φαράσι. Ὁ Νικόλας τὸν πλησίασε καὶ τοῦ εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνή:

— «Προμηθευταὶ ἐντεταλμένοι». Σὲ παρακαλῶ, πολίτα, μπορεῖς νὰ μοῦ πῆς ἀπὸ ποῦ πρέπει νὰ πᾶμε γιὰ νὰ φθάσουμε στὸ διαμέρισμα τοῦ πολίτη Σιμόν;

—Ἐλᾶτε μαζί μου, εἶπε λακωνικὰ ὁ ὑπηρέτης.

Ὡδήγησε τὰ παιδιά, τὰ πέρασε ἀπὸ τὸ περιβόλι καὶ τὰ πῆγε ὣς τὴν εἴσοδο τοῦ δεξιοῦ πύργου ὅπου βρισκόταν ἡ σκάλα ποὺ ὁδηγοῦσε στὰ διαμερίσματα ποῦ ἦταν ἄλλοτε κλεισμένη ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια καὶ ποῦ τώρα κατοικοῦσε μόνον ὁ Δελφίνος.

—Ἀνεβῆτε! εἶπε, ὁ καθαριστής, ἀνοίγοντας μιὰ βαρειὰ πόρτα ποὺ ἀπὸ πίσω της φαινόταν μιὰ σκάλα, καὶ χτυπῆστε ὅταν φθάσετε στὸ τρίτο πλατύσκαλο. Ὁ Σιμὸν θὰ σᾶς ἀνοίξῃ.

Ἡ Νανέττα κι' ὁ Νικόλας ἀνέβηκαν σχεδὸν τρέχοντας τὰ σκαλοπάτια τῆς σκάλας ποὺ στένευε ἐνόσω ἀνέβαινε ψηλότερα. Σὰν ἔφθασαν στὸ δεύτερο πάτωμα πῆραν πρῶτα ἀναπνοὴ χωρὶς νὰ τολμήσουν στὴν ἀρχὴ νὰ χτυπήσουν τὴ βαρειὰ σιδερένια πόρτα ποὺ τοὺς χώριζε ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τοῦ Δελφίνου.

—Ἔ, λοιπὸν τί λές; εἶπε ὁ Νικόλας. Ἐφθάσαμε!

— Ναί, ἀπάντησε ἡ Νανέττα, ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμε πῶς θὰ μᾶς δεχθῇ ὁ Σιμόν.

— Μπᾶ, τί θὰ μᾶς κάνῃ, θὰ μᾶς φάῃ; Καὶ ὁ μικρὸς παπουτσῆς, χτύπησε τὴν πόρτα μὲ θάρρος.

Ἕνα καγκελωτὸ παραθυράκι ἄνοιξε καὶ ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα ξεπρόβαλε τὸ φουσκωμένο πρόσωπο τῆς γυναίκας τοῦ Σιμόν. Πιὸ βρώμικη, πιὸ πρισμένη, πιὸ ἀσθματικὴ ἀπὸ ἄλλοτε ἡ χοντρὴ νοικοκυρὰ χαμογέλασε ἀναγνωρίζοντας τὰ δυὸ παιδιὰ καὶ ἄνοιξε εὐθὺς τὴν πόρτα, γιὰ νὰ μποῦν μέσα.

— Πῶς τὰ καταφέρατε νὰ φθάσετε ὣς ἐδῶ, τὰ ρώτησε, καὶ τί γυρεύετε ἐδῶ πέρα;

Ὁ Νικόλας χωρὶς νὰ διστάσῃ ἀπάντησε ὅτι ἔλαβαν τὴν ἄδεια νὰ φέρουν ἕνα πανέρι γιὰ τὸν κηδεμόνα τοῦ Δελφίνου.

Χωρὶς νὰ ρωτήσῃ περισσότερα, ἡσυχασμένη ἀπὸ τοῦτη τὴ βεβαίωση, ἡ κυρὰ-Γιαννούλα, εὐχαριστημένη ὡστόσο ποὺ ἔβλεπε γνωστά της πρόσωπα, πῆρε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὰ ὡδήγησε σ' ἕνα ἄλλο δωμάτιο, πού, ὅπως φαινόταν, χρησίμευε γιὰ κουζίνα καὶ ὅπου βρισκόταν ὁ Σιμὸν καθισμένος μπρὸς στὸ Τραπέζι. Στὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ ἡ Νανέττα εἶδε κι' ἀνεγνώρισε ἀμέσως τὸ μικρὸ Δελφίνο ποὺ τοὺς κοίταζε μ' ἕνα βλέμμα κουρασμένο κι' ἀνήσυχο, τὸ βλέμμα τὸ χαρακτηριστικὸ σὲ ὅλους τοὺς φυλακισμένους.

Ὁ Σιμόν, μόλις ἀντίκρυσε τὰ παιδιά, πετάχτηκε ἐπάνω. — Τί γυρεύετε σεῖς ἐδῶ; ἐφώναξε ἄγρια.

— Μὴν κάνεις ἔτσι, Σιμόν, τὸν ἠσύχασε ἡ γυναῖκα του. Τὰ παιδιὰ ἔχουν πάρει τὴν ἄδεια νὰ μποῦν καὶ σοῦ φέρνουν κάποιο πεσκέσι.

Χωρὶς νὰ δώσῃ καιρὸ νὰ τοῦ ζητήσουν περισσότερες ἐξηγήσεις, ὁ Νικόλας ἔστησε μιὰ-μιὰ ἐπάνω στὸ τραπέζι τὶς μποτίλλιες του ποὺ ἔκαναν εὐθὺς τὸ θαῦμα τους.

— Αὐτὲς τὶς μποτίλλιες, εἶπε, μαζὶ μὲ τὸ καλάθι τὶς ἔφεραν στὸ μαγαζί. Θὰ εἶναι, δίχως ἄλλο γιὰ λόγου σου, μάστορη.

— Κοίτα! Κοίτα! φώναξε ὁ Σιμὸν κολακευμένος διαβάζοντας τὴν ἐτικέττα. Δίχως ἄλλο θἆναι κανένας καλὸς πατριώτης ποὺ θέλησε νὰ μοῦ δείξῃ τὴν ἐκτίμησή του γιὰ τὴν ἀφοσίωσή μου ποὺ δείχνω στὸ Ἔθνος καὶ γιὰ τὴ λαμπρὴ ἀνατροφὴ ποὺ δίνω στὸ λυκόπουλο.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ οὔτε στιγμή, βιαστικὸς νὰ γευθῇ τὸ ἐλκυστικὸ ποτό, ἐγύρισε καὶ εἶπε στὴ γυναῖκα του.

—Ἔμπρός, Γιαννούλα, φέρε μας ποτήρια. Θὰ πιοῦμε ὅλοι μαζὶ στὴν ὑγεία τῆς Δημοκρατίας.

Ἐνόσω ὁ Σιμόν, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν Νικόλα, ξεβούλωνε τὶς μποτίλλιες, ἡ Νανέττα κοίταζε μὲ βαθειὰ συγκίνηση τὸν Δελφίνο ποὺ εἶχε ἀξιωθεῖ ἐπιτέλους νὰ ἰδῇ ὕστερα ἀπὸ τόσες δυσκολίες.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΠΟΙΟΣ ΣΚΟΤΩΣΕ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΣΚΥΛΙ;

Τρεῖς φίλοι, παιδιὰ τοῦ λαοῦ, ἀνταμώθηκαν μιὰ Κυριακὴ γιὰ νὰ κάμουν τὸν περίπατό τους.

Ὁ ἕνας φοροῦσε καινούριο δαχτυλίδι· ὁ ἄλλος καινούριο πουκάμισο, κι' ὁ τρίτος καινούρια παπούτσια. Ἀλλὰ κανένας δὲν ἔλεγε στὸν ἄλλον «μὲ γειά» οὔτε φαινόταν νὰ προσέχῃ τὸ καινούριο του.

Κεῖ ποὺ πήγαιναν, βλέπουν μπροστά τους ἕνα ψόφιο σκυλί. Ὁ πρῶτος, γιὰ νὰ κάμῃ τοὺς ἄλλους νὰ ἰδοῦν ἐπιτέλους τὸ δαχτυλίδι του, ἅπλωσε ἐμφαντικὰ τὸ δάχτυλό του καὶ ρώτησε:

— Ποιὸς σκότωσε τοῦτο τὸ σκυλί;

Ἀμέσως ὁ δεύτερος, γιὰ νὰ δείξῃ τὸ πουκάμισό του, ἔφερε τὸ χέρι στὸ στῆθος κι' εἶπε:

— Τοῦτο τὸ παλλικάρι! (δηλαδὴ «ἐγὼ τὸ σκότωσα».)

Κι' ὁ τρίτος, γιὰ νὰ δείξῃ τὰ παπούτσια του, κλώτσησε περνώντας τὸ ψοφίμι κι' εἶπε:

— Νὰ χαθῇ τὸ παλιόσκυλο!

Ἀπὸ τότε, ἅμα φορῇ κανεὶς τίποτα καινούριο καὶ θέλει νὰ τὸ δείξῃ, λέει γελώντας: «Ποιὸς σκότωσε τοῦτο τὸ σκυλί;»

Ο. ΑΝΑΝΙΑΣ

ΜΗΤΕΡΑ

Δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερος πόνος ἀπὸ τὸν πόνο τῆς μητέρας. Αὐτὴ πονεῖ μὲ τὸ παραμικρό, καὶ πονεῖ μὲ ὅλη της τὴν ψυχή. Τὴ νύχτα, ὅταν ὅλοι κοιμοῦνται, κάθεται ξάγρυπνη καὶ γιὰ τὴ θύμηση τοῦ ξενιτεμένου περιφρονεῖ τὸν ὕπνο. Παρατέκει στὸ προσκέφαλο τοῦ ἀρρώστου καὶ μὲ τὴν ἀφοσίωσή της προκαλεῖ τὸ μοιραῖο. Κοιτάζει τὸ τέκνο της στὰ μάτια καὶ βλέπει μέσα ἐκεῖ τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα.

* * *

Πολλὰ παιδιὰ δὲ φέρνονται στὶς μητέρες των ὅπως πρέπει. Εἶναι γιατὶ χορταίνουν ἀπ' τὴν ἀγάπη τους τὴν ἄμετρη καὶ ζητοῦνε λίγη διακοπή. Ἂν ὅμως γνώριζαν τὴν πίκρα τῆς ὀρφάνιας, θὰ εὐλογοῦσαν τὴν ἀδυναμία τῆς γυναίκας. Ὅπου ἀποδείχνεται κι ἐδῶ πὼς ὁ πόθος ἔχει μητέρα του τὴ στέρηση.

* * *

Γιὰ τὴ μητέρα μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς ζῇ σὲ ξένα σώματα. Βρίσκεται στὸ καθένα χωριστά, κι' ἐνῶ δὲν τ' ἀποχωρίζεται, κατορθώνει νὰ μὴ λείπει ἀπὸ πουθενά. Δὲ θὰ μποροῦσε νὰ βρεθῇ καλύτερο παράδειγμα ἀπ' αὐτὴν γιὰ τὸ Πνεῦμα, ποὺ λένε πὼς διαμοιράζεται παντοῦ καὶ μένει ἡ μονάδα ποὺ ἦταν.

* * *

Ὅταν μείνῃς ὁλομόναχος στὸν κόσμο καὶ βρῇς πὼς ἔχεις γύρω σου ἐρημιά, θἀκούσῃς ξάφνου μιὰ φωνὴ ποὺ δὲ θἆναι μιὰ φωνὴ ποὺ θὰ τρέμῃ ἀπὸ λαχτάρα καὶ θὰ διστάζῃ νὰ ξεσπάσῃ. Καί, μέσ' στὴν πονεμένη της ἀνάπαλση, θὰ γνωρίσῃς μὲ ταραχὴ τὴν ψυχὴ τῆς μητέρας σου.

* * *

Δὲν ξέρω φυσικώτερη ἐπιθυμία ἀπὸ τοῦτη· νὰ θέλῃς, κλείνοντας τὰ μάτια σου γιὰ πάντα, ν' ἀντικρύσῃς ἐκείνη ποὺ πρωτόειδες ὅταν τ' ἀνοιξες. Τὸ χέρι τῆς μητέρας πέφτει στὰ βλέφαρα ἀλάφρα καὶ θὰ κάμῃ νὰ μὴν αἰσθάνεσαι τὸ βαρὺ χῶμα ποὺ θὰ σὲ σκεπάσῃ. Μὰ ὁ πόνος της ἔπειτα, ὁ πόνος της; . .

Γ. ΚΟΥΖ.

ΗΕΓΧΕΙΡΗΣΗ

Πόσο χλωμὸς εἶσαι, ἀδελφέ μου,
Πόση ἀγωνία στὰ δυὸ σουΐματια . . .
Σὰν τί νὰ σοῦτρεξε γιὰ νὲ μου
Καὶ νοιώθω τὴν καρδιὰ κομμάτια . . .

Στῆς ἔρημης ζωῆς τὰ πλάτια
Σὰν μιὰ ψυχρὴ πνοὴ τἀνέμου
Μέσ' στὶς καλύβες, στὰ παλάτια
Πλανιέται ὁ Πόνος, ἀκριβέ μου! . .

—Σῶπα, μὴν τρέμεις, μὴ δειλιάζεις,...
Κι' ἂν διάβασες μέσ' στὴν ψυχή μου
Τὴν τρικυμία . . . φτωχὴ ἀδερφή μου,
Θάρρος . . . κι' ὤ, μὴν ἀναστενάζεις!
Ἤταν ἀπ' τὸ Θεὸ γραμμένο
Νὰ δῇς τὸ πόδι μου κομμένο! . .

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

Τώρα ἦρθε κι' ἡ σειρὰ τοῦ μπάρμπα-Γιάννη νὰ μ' ἐκδικηθῇ γιὰ ὅσα τοῦ σκάρωσα.

Ὁ μπόγιας τῶν γάτων — ὁ ἐχθρὸς τῆς φυλῆς μου — εἶχε μάθει ἀπὸ γείτονες, ποὺ μὲ εἶχαν δεῖ, πὼς ἡ σωτηρία τοῦ Ἀράπη, ἡ φάρσα μὲ τὸ ψαροκόκαλο, τὸ σπάσιμο τῆς μποτίλλιας καὶ τὸ χύσιμο τοῦ λαδιοῦ ἦταν ὅλα κατορθώματα δικά μου. Κι' ὁρκίσθηκε νὰ μὲ κάνει νὰ τοῦ τὰ πληρώσω ἀκριβά.

Ἐγὼ ὁ κακόμοιρος δὲν ἤξερα τίποτα καὶ, ἀνύποπτος, ἐξακολουθοῦσα νὰ τριγυρίζω ὅπως πρῶτα. Μιὰ μέρα, μπῆκα καὶ στὴν αὐλὴ τοῦ ξενοδοχείου, νὰ

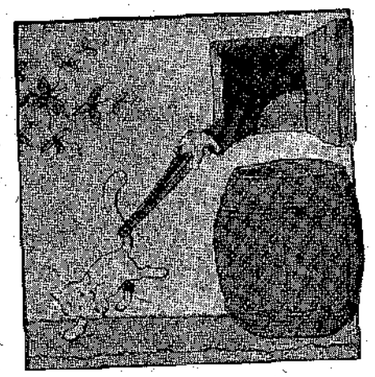

κάμω τὴν ἐπιθεώρησή μου. Ἐκεῖ, κοντὰ στὸν τοῖχο καὶ κάτω ἀπὸ ἕνα παράθυρο τῆς κουζίνας, εἶδα ἕνα βαρέλι ξέσκεπο. Περίεργος, πλησίασα νὰ τὸ μυριστῶ, νὰ καταλάβω τί ἔχει μέσα. Μοῦ φάνηκε ἄδειο, καὶ σκέφτηκα νὰ σκαρφαλώσω ἀπάνω καὶ νὰ κοιτάξω μέσα γιὰ νὰ βεβαιωθῶ.

Ἀλλὰ δὲν πρόφτασα. Ἐκείνη τὴ στιγμή, ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς κουζίνας εἶδα νὰ βγαίνῃ μιὰ μεγάλη τσιμπίδα ποὺ τὴν κρατοῦσε ἕνα μαυρομάνικο χέρι... Φοβήθηκα, γύρισα νὰ φύγω. Ἀλλὰ πρὶν κάμω ἕνα βῆμα, ἡ τσιμπίδα ἐκείνη μὲ εἶχε ἁρπάξει ἀπ' τὴν οὐρὰ καί, ὥς που νὰ πῆς κίμινο, βρέθηκα πιασμένος ἀπὸ

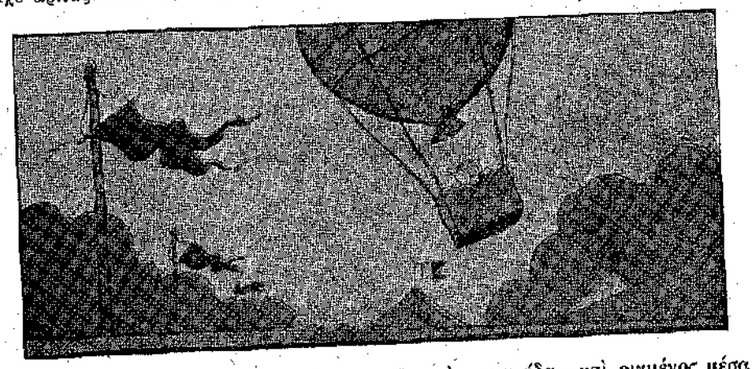

τὸν μπάρμπα-Γιάννη — γιατὶ αὐτὸς κρατοῦσε τὴν τσιμπίδα — καὶ ριχμένος μέσα στὸ ἄδειο βαρέλι, ποὺ ὁ μπόγιας τῶν γάτων τὸ σκέπασε ἀμέσως.

Γιατὶ τὸ βούλωμα τοῦ βαρελιοῦ τὄχε κεῖ κοντά του, στὸ παράθυρο, γιὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ τὴν ὥρα ποὺ ἔπρεπε. Μὲ ἄλλους λόγους εἶχε στήσει μιὰ παγίδα καὶ μὲ φύλαγε γιὰ νὰ μὲ τσακώσῃ, ὁ κακοῦργος!

Καὶ τώρα στὰ χέρια του. Κλεισμένος, φυλακισμένος, μέσα σ' ἕνα βαρέλι, ποὺ δὲν εἶχε παρὰ μιὰ τρύπα, ἴσα-ἴσα γιὰ νὰ μὴ σκάσω. Ἀδύνατο νὰ βγῶ, νὰ γλυτώσω! Ὁ μπάρμπα-Γιάννης, χωρὶς ἄλλο, θὰ μ' ἔκανε καὶ μένα σιβά!

Ἀλλὰ ὄχι. Δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ τύχη ποὺ μὲ περίμενε. Ἦταν κάτι ἄλλο, ἴσως χειρότερο . . .

Ξημέρωνε τῆς Παναγίας καὶ τὸ χωριό μας εἶχε γιορτὴ μεγάλη. Μουσικές, ἀγῶνες, χοροί, πυροτεχνήματα. Ἀνάμεσα στἄλλα, θὰ σήκωναν κι' ἕνα μπαλ-

λόνι, ποὺ στὸ σκαφίδι του, γι' ἀεροναύτη, θάβαζαν ἕνα . . . γάτο. Κι' ὁ γάτος αὐτὸς θάμουν ἐγώ!

Μάλιστα! Ὁ μπάρμπα-Γιάννης μὲ παραχώρησε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ στοὺς Ἐπίτροπους τῆς ἐκκλησιᾶς. Καὶ τὴν ὡρισμένη ὥρα, μὲ κουβάλησαν στὴ σημαιοστολισμένη πλατεῖα. Κόσμος ἄπειρος. Τὸ μπαλλόνι φουσκωμένο, ἕτοιμο νὰ σηκωθῇ. Μ' ἔβαλαν, θέλοντας καὶ μή, μέσα στὸ σκαφίδι του καὶ τἄφησαν. Γέλια, χειροκροτήματα, ζήτω! Τὸ μπαλόνι φεύγει, πετᾷ, ἀνεβαίνει. Κι' ἐγώ, —δυστυχία μου! — ἀνεβαίνω μαζί του στὰ σύννεφα γιὰ νὰ γκρεμιστῶ ἀπὸ τέτοιο ὕψος!

Καταλάβατε δηλαδὴ τί σκληρὸ θάνατο σοφίστηκε γιὰ μένα ὁ μπόγιας τῶν γάτων;

Κι' ἀνεβαίνω . . . ἀνεβαίνω . . . ἀνεβαίνω . . .

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΣΤΕΡΝΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Σπιθοβόλησε ἡ φωτιὰ στὸ τζάκι, κι' ἄστραψε ἡ μικρὴ καμαρούλα.

— Κρύο, ἔ, γιαγιά, σήμερα;

Μίλησε ἡ Λέλα. Μιὰ ψηλὴ μελαχροινὴ κοπέλλα ὡς δεκαεφτὰ χρονῶν.

— Κρύο καὶ κρύο, ἀπάντησε ἡ γιαγιά, τρίδοντας τὰ χέρια της, καὶ ζεσταίνοντάς τα σύγκαιρα στὴ σπιθόβολη τὴ φλόγα τοῦ τζακιοῦ.

— Καιρὸς γιὰ παραμύθι, ἔ; . .

—Ἐσύ μίλησες, Λέλα;

—Ἐγὼ βέβαια, βλέπεις κανένα ἄλλον στὴν κάμαρα;

Γέλασε ἀργυρόηχα ἡ κοπέλλα.

— Σοῦ φαίνεται παράξενο, ἔ: δεκαεφτὰ χρονῶ καὶ νὰ ζητάω παραμύθια! Μεγάλη, δὲ σοῦ λέω . . . Μὰ ἔλα ποὺ βρεθήκαμε οἱ δυό μας, σήμερα. Κάνει ἕνα κρύο τσουχτερό, τὸ τάζάκι καίει, τὰ κάστανα εἶναι ἕτοιμα, ξεροσκασμένα, κι' ἔχω μιὰ τρελλὴ ἐπιθυμία νὰ θυμηθῶ τὰ παλιά . . . Θυμᾶσαι, γιαγιά: Παιδούλα τόση δά, μ' ἕναν κόκκινο παπαφίγγο στὴν κορφή, μὲ τὰ χέρια χωμένα στὶς μασχάλες σου γιὰ νὰ ζεσταίνουνται, καθόμουνα κουλουριασμένη στὰ γόνατά σου, κι' ἄκουγα, ρουφοῦσα τὰ λόγια σου Τὰ παραμύθια μὲ τοὺς δράκους καὶ τὶς βασιλοπούλες . . . Ὤ, νἄκουγα πάλι κατι, τί τρελλὴ ἐπιθυμία τὴν ἔχω! . .

—Παράξενη ἐπιθυμία, κόρη μου. Στὸν καιρό μου, στὴν ἡλικία σου, εἴμαστε νοικοκυράδες στὰ σπίτια μας· ἐσὺ ζητᾶς παραμύθια. Ἄλλο πάλι τοῦτο! Δοξάζω τ' ὄνομά Σου, Κύριε, γέλασε τώρα κι' ἡ γιαγιά. Πολλὰ παράξενα ἔχω νὰ δῶ ἀκόμα.

— Κι' ὅμως ἂν ἤθελες νὰ μοῦ πῇς κάτι, γιαγιά; Ὄχι παραμύθι, ἀστειεύτηκα· κάτι ἀπ' τὴ ζωή σου, ὅμορφο, τραγικό, ὅ,τι καὶ νἄναι.

—Ὤ! τί μοῦ θυμήθηκες, Λέλα! ναί, ὑπάρχει μιὰ τραγικὴ ἱστορία στὴ ζωή μου, ποὺ ποτὲ δὲν τὴν εἶπα, παιδάκι μου, σὲ κανένα . . . σὲ κανένα . . . Κάτι φοβερὸ ποὺ μοῦ φαρμάκωσε τὴ ζωή μου γιὰ πάντα . . . γιὰ πάντα.

Μιλιὰ ἡ Λέλα! Ἀθόρυβα τράβηξε μιὰ καρέκλα δίπλα στὴ γιαγιά, καὶ τὴν κοίταξε μὲ μάτια μεγαλωμένα ἀπ' τὴν περιέργεια. Ἔτριξε ἡ φωτιὰ στὸ τζάκι. Ἕνα κούτσουρο ποὺ στεκόταν σταχτωμένο ὀρθό, σωριάστηκε μὲ μιᾶς χάμω, μ' ἕνα παράξενο θρόϊσμα. Ἡ γιαγιὰ παρακολούθησε τὴν πτώση του κι' ἀναστέναξε βαθειά. Τί νὰ θυμήθηκε ἄραγε; . .

Κάτι πολὺ τραγικὸ σίγουρα! Στὰ στεγνωμένα, ἀπὸ καιρό, μάτια της ἔλαμψε μιὰ πικροσταλίδα — μιὰ μοναχὰ — κι' ἄστραψε ἐκεῖ στὴν ἄκρα τῆς βλεφαρίδας σὰ διαμαντάκι.

—Ἕνα παραμύθι . . . ἕνα πικρὸ παραμύθι τῆς ζωῆς μου. Θὰ στὸ πῶ.

* * *

— «Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἦταν μιὰ μητέρα, οὔτε ὄμορφη, οὔτε πλούσια, μὰ ἦταν μητέρα. Ξέρεις τί εἶναι αὐτό, Λέλα μου; Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὰ μεγάλα πράματα ποὺ κλείνει αὐτὴ ἡ λέξη. Αἰσθάνομαι βαθειά μου, μέσα μου, πολλὰ-πολλά, ποὺ τὸ στόμα ἀδυνατεῖ νὰ ἐξηγήσῃ. Ἂς εἶναι . . . παράξενο παραμύθι θ' ἀκούσῃς ἀπόψε, Λέλα. Ἄκουσε: Ἡ μητέρα τοῦ παραμυθιοῦ εἶχε δυὸ παιδιά. Ἕνα ζευγαράκι. Ἀγόρι καὶ κορίτσι. Τ' ἀγόρι ζωηρό, τρελλό, μὲ μαῦρα ἀστραποβόλα μάτια, κόκκινα χρώματα χτυπητά. Τὸ κορίτσι ἥσυχο, ξανθό, γλυκομίλητο, μὲ γαλανὰ ἀγαπησιάρικα μάτια καὶ χλωμοπέταλα στὴν ὄψη. Λατρευόντουσαν. Καὶ τὰ δυὸ μαζὶ ἀγάπαγαν βαθειὰ τὴ μάννα τους, τὸ μόνο προστάτη ποὖχαν στὸν κόσμο. Ἦταν ὀρφανά . . . Συγχώρεσέ με, Λέλα, ποὺ τὸ παραμύθι μου ἀρχίζει ἔτσι ἄνοστα καὶ κοινά . . . Ἔχει ὅμως τραγικὸ καὶ παράξενο τέλος, περίμενε . . . Ἡ μάννα πέθαινε γιὰ τὰ παιδιά της. Μὰ περσσότερο ἀπὸ τ' ἀγόρι τὸ ζωηρό, ἀγάπησε — ὄχι δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ αὐτό, πρωτίμηση δὲν ὑπάρχει στὴν καρδιὰ τῆς μάννας — μόνο ποὺ γιὰ τὸ χλωμοπρόσωπο κοριτσάκι αἰσθανότανε μιὰ ἀλλοιώτικη τρυφερότητα. Προαίσθημα; Ἴσως.

Τὰ παιδιὰ μεγάλωναν. Κάποτε ὁ . . . — ἂς τὸν ποῦμε Τάκη — κάποτε ὁ Τάκης, τ' ἀγόρι, ζήτησε ἀπ' τὴ μητέρα του νὰ τοῦ χαρίσῃ ἕνα τουφεκάκι. Ἕνα ἀληθινὸ τουφεκάκι γιὰ νὰ σκοτώνῃ πουλιὰ στὸ γειτονικὸ δάσος. Δὲν τοῦ τὸ ἀρνήθηκε. Ἀλήθεια, ξέχασα νὰ σοῦ πῶ, τὰ παιδιὰ κάθονταν σὲ μιὰν ἐξοχή, ὄχι μακρυὰ ἀπ' τὴν Ἀθήνα, σ' ἕνα κτῆμα προγονικό, τὴ μόνη κληρονομιὰ τοῦ πατέρα τους. Ὁ Τάκης κάθε πρωΐ ἔπερνε τὸ τουφεκάκι του καὶ τὸν Ρέξ, ἕνα μεγάλο κατσαρὸ σκύλο, καὶ πήγαινε στὸ δάσος γιὰ πουλιά. Ἕνα πρωϊνό . . . — ὦ Λέλα . . . Λέλα, πῶς θὰ μπορέσω νὰ σοῦ πῶ, ἁπλὰ καὶ ἥσυχα, τὸ παραμύθι μου; — ἕνα πρωϊνὸ καλοκαιριάτικο, ἀφοῦ ἔφυγε ὁ Τάκης γιὰ τὸ δάσος, — θὰ τὰ τότε ὡς δώδεκα χρονῶ ἡ Ἀνθούλα — τὸ κοριτσάκι τὸ ξανθόμαλλο — σίμωσε τὴ μητέρα χαδιάρικα: — Μαννούλα, μ' ἀφίνεις νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν Τάκη στὸ δάσος; Ἄσε με, μαννούλα, θὰ μαζέψω ἀνεμῶνες καὶ παπαροῦνες καὶ θὰ σοῦ φέρω ἕνα τόσο μεγάλο μπουκέτο, μαμμά . . . ἄσε με, ἔ; Τὴν ἄφησε . . .

Ἡ γιαγιὰ σταμάτησε. Τὰ μάτια της ἁπλάνῃ καρφώθηκαν στὸ ταπέτο τῆς κάμαρας, λὲς καὶ μετροῦσε προσεχτικὰ κάθε κυκλάκι καὶ τετραγωνάκι τοῦ σχεδίου του. Ἡ Λέλα ἀμίλητη σηκώθηκε κι' ἔρριξε ἕνα κούτσουρο στὴ φωτιά. Περίμενε κάτι τραγικό, καὶ φοβόταν νὰ μιλήσῃ. Κάθησε πάλι στὴν καρέκλα της:

—Λοιπόν; . .

Ἡ λέξη σὰ νὰ ξάφνιασε τὴ γιαγιά. Σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε μ' ἔκσταση τὴ Λέλα. Συνῆλθε, ξανάρχισε:

— Δὲν εἶχε κανένα κακὸ προαίσθημα κείνη τὴν ἡμέρα ἡ μητέρα. Ἔμπαινε, ἔβγαινε, συγύριζε, σιγοτραγουδώντας ἕνα παλιὸ τραγούδι. Ἦταν σχεδὸν χαρούμενη. Σὲ καμμιὰ ὥρα ἄκουσε ἀπ' ἔξω βήματα βαριά, δυὸ τρεῖς πνιχτὲς φωνές, ἕνα ἐλαφρὸ βόγγο. Ἄνοιξε κι' εἶδε τὴν Ἀνθούλα, ματωμένη, στὴν ἀγκαλιὰ ἑνὸς γέρου χωριάτη. Πίσω ἦταν ἡ κυρὰ-Ζαχάρω ἡ γειτόνισσα, μ' ἕνα κόκκινο μαντήλι στὸ κεφάλι. Τὸ πρόσεξε καλά· αὐτὸ εἶναι περίεργο, πῶς μπόρεσε κείνη τὴ στιγμὴ νὰ δῇ καλά, πῶς ἡ κυρὰ-Ζαχάρω φοροῦσε ἕνα κόκκινο μαντήλι στὸ κεφάλι! . . Σὲ δυὸ ὧρες ἡ Ἀνθούλα πέθανε, σκοτωμένη ἀπὸ τὰ σκάγια τοῦ ἀδελφοῦ της. Συχώρεσέ με. ἂν στὸ λέω ἔτσι κρύα κι' ἀνούσια . . . Συχώρεσέ με. Ὁ Τάκης δὲν ἔμαθε ποτὲ τὴν τραγικὴ ἀλήθεια. Τὸ μυαλὸ τῆς δύστυχης μητέρας μπόρεσε νὰ δουλέψῃ κείνη τὴ φοβερὴ στιγμή. «Κυρά, ὁ Τάκης δὲν ξέρει τίποτα. Ἤμουνα στὸ δάσος, ἔκοβα ξύλα. Ἡ Ἀνθούλα σου ἀρχόταν κλεφτά, πίσω ἀπ' τὰ πυκνὰ δέντρα καὶ τὰ θαμνάκια, γιὰ νὰ ξαφνιάσῃ τὸν ἀδελφό της. Τὸ πράσινο φουστανάκι ἀνακατεύονταν μὲ τὰ φύλλα καὶ δὲν μποροῦσες νὰ τὴ νοιώσῃς. Ξαφνικὰ ὁ Τάκης τράβηξε, γιὰ νὰ σκοτώσῃ κάποιο πουλὶ κρυμμένο στὰ θαμνάκια. Εἶδα τὴν Ἀνθούλα νὰ πέφτῃ . . . δὲν ἔβγαλε οὔτε ἄχνα. Ὁ Τάκης δὲν ξέρει τίποτα . . . κυνηγάει ἀκόμα. Ἄχ, πῶς θὰ τὸ μάθῃ, κυρά, τέτοιο κακό;» —«Δὲ θὰ τὸ μάθῃ μπάρμπα. Μὰ . . . τρέχα στὸ δάσος, πές του πὼς τὸν θέλει ὁ θειός του στὴν Ἀθήνα, πάρ' τον, πήγαινέ τον καὶ πὲς τοῦ ἀδελφοῦ μου νὰ μὴ τοῦ ποῦν ἄποτα . . . ποτέ . . . Ἐσὺ κρυφά, τοῦ τὰ λὲς ὅλα».

Ναί . . . ναί . . . μπόρεσα νὰ τὰ σκεφθῶ ὅλ' αὐτά, μέσα στὴν τρέλλα τῆς φοβερῆς στιγμῆς . . .

* * *

Ὕστερα ἀπὸ δέκα μέρες, γύρισε ὁ Τάκης στὸ κτῆμα. Ἔμαθε πὼς ἡ ἀδελφούλα του πέθανε ἀπὸ μιὰ φοβερὴ ἀρρώστια. Ὤ, τὶ μέρες ἀπίστευτου μαρτυρίου ποὺ πέρασα, ὅταν ἀναγκαζόμουνα νὰ τοῦ ἀραδιάζω χίλια ψέμματα, γιὰ τὸ θάνατο τῆς Ἀνθούλας, ὅταν στὰ χείλια μου ἀνέβαινε ἡ κραυγή: «Ἐσὺ τὴ σκότωσες, δυστυχισμένο! . .» Ὤ, τὶ μυστικὴ ἀπέχθεια ποὺ ἔννοιωθα, ὅταν ἀναγκαζόμουνα ν' ἀγκαλιάζω τ' ἀθῶο παιδί, ποὺ μολαταῦτα μοῦχε σκοτώσει τὴν Ἀνθούλα μου! Κι' ἐκεῖνο ἦταν στιγμὲς ποὺ τὄνοιωθε, καὶ μοῦλεγε παραπονιάρικα: «Δὲ μ' ἀγαπᾷς πιά, μαμμά, ἀπὸ τότε ποὺ χάσαμε τὴν Ἀνθούλα μας! . .» Κι' ὅμως μπόρεσα νὰ κρατήσω βαθιὰ κλεισμένο τὸ μυστικό. Δὲν ἔμαθε ποτὲ ὁ πατέρας σου, Λέλα, τὸ ἀκούσιο ἔγκλημά του. Χρόνια φυλάω τὸ μυστικό. Δὲν ξέρω πῶς ἐσὺ μὲ κατάφερες νὰ σοῦ πῶ τὸ . . . παραμύθι . . . τὸ τραγικὸ παραμύθι τῆς ζωῆς μου, Λέλα. Μόνο ἕνα σὲ παρακαλῶ: νὰ τὸ φυλάξῃς καὶ σὺ βαθιὰ κρυμμένο μέσα σου.

Ἡ Λέλα σιγοκλαίει στὴν πολυθρόνα. Ἡ γιαγιὰ κουλουριάζεται, μαζεύεται, λὲς κι' ἡ θύμηση τοῦ δράματος τῆς ζωῆς της τὴν τσακίζει . . .

Σὲ λίγες μέρες ἡ γιαγιὰ πέθανε. Τὸ στερνό της παραμύθι τόπε στὴ Λέλα, ποὺ δὲν πρόδωσε ποτὲ τὸ μυστικό.

ΜΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Ο ΑΡΑΠΗΣ

Ἕνας Χιώτης, μιὰ φορά,
πῆγε μέσ' στὴν Ἀραπιά,
γιὰ νὰ κάνῃ τὸ χασάπη.
Καὶ σὰν ἔστρωσε ἡ δουλειά του,
πῆρε στὰ χασάπικά του,
παραγιό, κι' ἕναν Ἀράπη.
Σὰν τὸν εἶδε μαῦρο, μαῦρο,
εἶπε; — «Ἐγὼ τὸ μέσο θάβρω
νὰ σὲ κάνω, Ἀραπουλάκη,
ἄσπρο σὰν περιστεράκι.»
Κι' ἀρχινᾶ τὴ μέρα πᾶσα
νὰ τὸν πλύνῃ, νὰ τὸν γδέρνῃ,
κι' ἀλυσίβα, μὲ πατάσσα,
μὲ σαπούνι, μὲ νερό,
κι' ἄκουα-φόρτε ἀκόμα πέρνει,
νὰ τὸν κάνῃ καθαρό.
Πέφτει ὁ δοῦλος τοῦ θανάτου,
μὰ δὲν ἄλλαξε ἡ μπογιά του.
Καὶ σὰν εἶδε τί γενόταν
πῶς, ὁ δόλιος, τυραννιόταν,
στέκει κάποιος καὶ τοῦ Χιώτη
λέει, μὲ γέλια: — «Πατριώτη,
τὸν Ἀράπη νὰ λευκάνῃς,
ἄδικα τὸν κόπο χάνεις.»

(«Παραμύθια κατὰ τὸν Αἴσωπο.»)

ΤΑΚΗΣ ΚΟΝΤΟΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ ANATOLE FRANCE

ς'.

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ

Ἡ Λουΐζα καὶ ὁ Φιφῆς πηγαίνουν στὸ σχολεῖο ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ. Ὁ ἥλιος γελᾶ καὶ τὰ δυὸ παιδάκια τραγουδοῦν. Τραγουδοῦν σὰν τὸν κορυδαλλό, γιατὶ ἔχουν χαρούμενη, ὅπως κι' αὐτός, τὴν καρδιά τους. Τραγουδοῦν ἕνα παλιὸ τραγούδι, ποὺ τὄχαν τραγουδήσει κι' οἱ γιαγιάδες τους ὅταν ἦταν μικρὰ κοριτσάκια, καὶ ποὺ θὰ τὸ τραγουδήσουν μιὰ μέρα καὶ τὰ παιδιὰ τῶν παιδιῶν τους. Γιατὶ τὰ τραγουδάκια εἶναι σὰν ἀθάνατα πουλιὰ καὶ πετοῦν ἀπὸ χείλη σὲ χείλη μέσ' ἀπὸ τὶς γενιές. Τὰ χείλη μιὰ μέρα χάνουν τὸ χρῶμα τους καὶ σιωποῦν τόνα ὕστερ' ἀπὸ τἄλλο, μὰ τὸ τραγοῦδι πετᾷ πάντα. Ὑπάρχουν τραγούδια, ποὺ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὅλοι οἱ ἄντρες ἦταν βοσκοὶ κι' ὅλες οἱ γυναῖκες βοσκοπούλες. Γι' αὐτὸ λένε μονάχα γιὰ ἀρνιὰ καὶ γιὰ λύκους.

* * *

Ἡ Λουΐζα κι' ὁ Φιφῆς τραγουδοῦν.

Τὸ στόμα τους εἶναι στρογγυλὸ σὰ λουλούδι, καὶ τὸ τραγούδι τους φτερουγᾶ, ξάστερο καὶ δυνατὸ στὸν πρωϊνὸ ἀέρα.

Μὰ ξαφνικά, τὸ τραγούδι σταματᾶ στὸ λαρύγγι τοῦ Φιφῆ.

Ποιὰ ἀόρατη δύναμη ἔπνιξε τὴ φωνὴ τοῦ μικροῦ μαθητή;

Ὁ φόβος!

Κάθε μέρα, ἀπαντάει μοιραῖα στὴν ἄκρη τοῦ δρόμο τὸ σκύλο τοῦ χασάπη, καὶ κάθε μέρα ἡ καρδιά του σφίγγεται μόλις τὸν βλέπει καὶ τὰ γόνατά του λυγοῦν. Κι' ὅμως ὁ σκύλος οὔτε τὸν φοβερίζει, οὔτε τοῦ ρίχνεται. Κάθεται μόνο ἥσυχα στὸ κατώφλι τοῦ μαγαζιοῦ τ' ἀφεντικοῦ του.

Εἶναι ὅμως μαῦρος, τὰ μάτια του, σὰν ἀπὸ αἷμα, κοιτάζουν καρφωτά, καὶ τἄσπρα μυτερὰ σκυλόδοντά του ξεπροβάλλουν ἀπὸ τὸ μουσούδι του. Εἶναι φριχτὸς νὰ τὸν βλέπεις. Κι' ὕστερα, ὅλη τὴν ὥρα κάθεται μέσα στὰ αἵματα, στὰ κόκκαλα καὶ στὰ κρέατα, κι' ἔτσι γίνεται πιὸ τρομερὸς ἀκόμα. Βέβαια, τὸ ξέρουμε πὼς δὲν τἄσφαξε αὐτὸς ὅλα ἐκεῖνα τὰ σφαχτά, ὡστόσο αὐτὸς βασιλεύει μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ μακελειό. Ἄ, εἶναι ἄγριο ζῶο ὁ σκύλος τοῦ χασάπη.

Κι' ὁ Φιφῆς, μόλις τὸν ἀντικρύσει ἀπὸ μακρυά, πέρνει μιὰ μεγάλη πέτρα, ὅπως ἔχει ἰδῆ νὰ κάνουν ἄλλοι ἄνθρωποι, καὶ περνᾶ ἀπὸ τὸ χασάπικο, ξύνοντας τὸν ἀντίθετο τοῖχο τοῦ δρόμου.

Ἔτσι ἔκανε καὶ τώρα, κι' ἡ Λουΐζα τὸν κορόϊδεψε γι' αὐτό.

Πῶς τὸν κορόϊδεψε; Δὲν τοῦπε βέβαια κανένα ἄσχημο λόγο. Δὲν ἔπαψε μάλιστα νὰ τραγουδᾷ. Μὰ ἄλλαξε τὴ φωνή της κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ μὲ τόνο τόσο κοροϊδευτικό, ὥστε ὁ Φιφῆς κοκκίνησε ὡς τ' αὐτιά.

* * *

Τότε ἔγινε μιὰ σπουδαία ἐργασία μέσα στὸ μικρό του κεφαλάκι. Σκέφθηκε ὅτι τὴ ντροπὴ πρέπει νὰ τὴ φοβόμαστε πιὸ πολὺ κι' ἀπὸ τὸν κίνδυνο. Καὶ φοβήθηκε μήπως φανῇ φοβητσιάρης.

Ἔτσι, ὅταν σκόλασε καὶ ξανάειδε τὸ σκύλο τοῦ χασάπη, πέρασε περήφανος μπροστὰ στὸ ἔκπληκτο ζῶο.

Ἡ ἱστορία λέει πὼς κοίταζε λοξά, νὰ ἰδῇ ἂν τὸν ἔβλεπε ἡ Λουΐζα. Κι' ἔχουμε χρέος νὰ τὸ ποῦμε, πὼς ἂν δὲν ὑπῆρχαν κυρίες καὶ δεσποινίδες στὸν κόσμο, οἱ ἄντρες θὰ ἦταν πολὺ λιγώτερο γενναῖοι.

(Ἀκολουθεῖ τὸ Ζ')

ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

«Πέρασε περήφανος μπροστὰ στὸ ἔκπληκτο ζῶο». (Σελ. 113, στ. γ'.)

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Σιρόπι ; . .

— Ναί, νὰ τὸ πίνουμε σιγὰ-σιγά, ἐκεῖ πάνω στὸ θάλαμο, κάθε βράδυ. Στὸ δικό μου θάλαμο θὰ κοιμᾶσαι καὶ σύ, φαντάζομαι.

Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχα σκεφθεῖ, ὡστόσο ἀπάντησα :

— Ναί, ναί, αὐτὸ μ' ἀρέσει πολύ.

—Θαυμάσια. Τώρα, θέλεις ν' ἀγοράσουμε κι' ἕνα σελλίνι μπισκότα μυγδαλᾶτα ;

Τοῦ ἀπάντησα ὅτι κι' αὐτὸ μ' ἄρεσε πολύ.

— Καὶ μερικὰ φροῦτα καὶ πάστες ; Ἔ, δὲ θέλεις, μικρὲ Κόππερφηλδ ;

Χαμογέλασα ὅπως χαμογελοῦσε, ὡστόσο δὲν ἤξερα τί ἀπάντηση νὰ δώσω.

— Σύμφωνοι λοιπόν ! εἶπε ὁ Στίρφορδ. Θἄχουμε νὰ τρῶμε κάμποσον καιρό. Θὰ τὰ φωνίσω ἐγώ, μὴ σὲ νοιάζει. Λαθρεμπόριο, βλέπεις. Ἐγὼ βγαίνω ἀπ' ἐδῶ μέσα κρυφά, ὅποτε μοῦ καπνίσει, δὲ μὲ πέρνει κανεὶς μυρωδιά.

Κι' ἔχωσε τὰ λεφτά μου στὴν τσέπη, προσθέτοντας :

— Μὴ σὲ νοιάζει καθόλου ἐσένα. Ἐγὼ θὰ τὰ κανονίσω ὅλα.

Καὶ κράτησε τὸ λόγο του. Ἐγὼ ὅμως, μέσα στὸ βάθος τῆς καρδιάς μου ἔνοιωθα ὅτι αὐτὸ ἦταν ἄσχημα κι' ὅτι δὲν ἔκανα καλὴ χρήση τῶν χρημάτων ποὺ μοῦχε δώσει ἡ μητέρα μου. Ὡστόσο κράτησα σὰν πολύτιμο πρᾶγμα τὸ χαρτάκι ὅπου ἦταν τυλιγμένα.

Ὅταν ἀνεβήκαμε νὰ κοιμηθοῦμε, ὁ Στίρφορδ μοῦδειξε ὅλα ὅσα εἶχε ἀγοράσει καὶ τ' ἄπλωσε ἀπάνω στὸ κρεβάτι, ποὺ τὸ φώτιζε τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

— Κοίταξε δῶ, μικρὲ Κόππερφηλδ ! Εἶναι γιὰ νὰ τρῶς ἕνα χρόνο !

Δὲν τολμοῦσα ἐγώ, μικρὸς καθὼς ἤμουν, νὰ προσφέρω στοὺς ἄλλους καὶ νὰ διευθύνω τὸ συμπόσιο, ὅταν ἦταν ἐκεῖ ὁ Στίρφορδ. Τὸν παρακάλεσα λοιπὸν νἀναλάβει αὐτὸς νὰ «σερβίρῃ», κι' ὅλοι οἱ μαθητὲς τοῦ θαλάμου ὑποστήριξαν τὴν παράκλησή μου. Ἐκεῖνος δέχτηκε, κάθησε στὸ μαξιλάρι μου, μοίρασε μὲ ἀξιοθαύμαστη δικαιοσύνη τὰ γλυκὰ καὶ μᾶς κέρασε τὸ σιρόπι σ' ἕνα ποτηράκι δίχως ποδάρι, ποὺ ἦταν δικό του. Ἐγὼ καθόμουν στὸ πλάϊ του κι' οἱ ἄλλοι τριγύρω μας, ἀπάνω στὰ κοντινὰ κρεβάτια ἢ καταγῆς.

Πῶς τὴ θυμοῦμαι ἐκείνη τὴ βραδυά ! Μιλοῦσαμε σιγανά, ἢ μᾶλλον ἐκεῖνοι μιλοῦσαν κι' ἐγὼ τοὺς ἄκουγα μ' εὐλάβεια. Τὸ σεληνόφως ἔπεφτε στὸ δωμάτιο καὶ σχεδίαζε ἕνα παράθυρο πάνω στὸ παρκέτο. Εἴμαστε ὅλοι στὸ σκοτάδι, ἐκτὸς ὅταν ὁ Στίρφορδ ἄναβε κανένα σπίρτο, γιὰ νὰ βρεῖ κάτι πάνω στὸ τραπέζι. Τὸ συμπόσιό μας εἶναι μυστικό, ὅλοι μιλοῦν ἀπὸ μέσα τους, καὶ τοὺς ἀκούω ὅλους μ' ἕναν ἀόριστο καὶ μυστηριώδη φόβο, εὐτυχισμένος γιατὶ ἔνοιωθα γύρω μου φίλους. Τρόμαξα ὡστόσο πολύ, ἂν καὶ ἔκανα πὼς γελοῦσα, ὅταν ὁ Τράτλ εἶπε ὅτι εἶδε ἕνα φάντασμα σὲ μιὰ γωνιά.

Διηγήθηκαν τότε ἕνα σωρὸ ἱστορίες γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ γιὰ τὰ πρόσωπα, ποὺ ζοῦσαν ἐκεῖ μέσα.

Ἔμαθα ὅτι ὁ κ. Κρίκλ – ὁ «Τάρταρος» – ἦταν ὁ αὐστηρότερος καὶ σκληρότερος ἀπ' ὅλους τοὺς δασκάλους τοῦ κόσμου. Ὅτι μέρα δὲν περνοῦσε δίχως νὰ δείρῃ μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι τὰ παιδιά. Ἄλλο τίποτα δὲν ἤξερε ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ξύλο, καθὼς ἔλεγε ὁ Στίρφορδ. Ἦταν πιὸ ἀγράμματος κι' ἀπὸ τὸ χειρότερο «κούτσουρο» τῆς τάξης.

Ἔμαθα ὅτι ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ξύλινο πόδι, ποὺ τὸν ἔλεγαν Τόγκμπυ, ἦταν ἕνας ἄκαρδος, βάρβαρος, ποὺ πέρασε τὴ ζωή του πάντα μαζὶ μὲ τὸν κ. Κρίκλ, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἔκανε ἐμπόριο καὶ τὸν εἶχε βοηθήσει σὲ διάφορα λαθρεμπόρια κι' ἄλλες τέτοιες δουλειές. Τὸν ἀκολούθησε λοιπὸν καὶ στὸ ἐκπαιδευτικὸ στάδιο.

Ὁ Τόγκμπυ αὐτὸς θεωροῦσε ὅλο τὸ σχολεῖο, δασκάλους καὶ μαθητές, σὰν προσωπικούς του ἐχθρούς, κι' ἡ χαρά του ἦταν νὰ τοὺς τιμωρεῖ καὶ νὰ τοὺς παιδεύει.

Ἔμαθα ὅτι ὁ κ. Κρίκλ εἶχ' ἕνα γιὸ ποὺ τὸν βοηθοῦσε στὴ διεύθυνση τοῦ σχολείου. Ὅτι κάποτε τόλμησε νὰ ὑποδείξει στὸν πατέρα του ὅτι μεταχειριζόταν πολὺ ἄσχημα τὰ παιδιά, κι' εὐθὺς ὁ κ. Κρίκλ τὸν ἔδιωξε ἀπ' τὸ σπίτι του, κι' ἀπὸ τότε ἡ κ. Κρίκλ κι' ἡ κόρη της περνοῦσαν ζωὴ πολὺ λυπημένη.

Μὰ τὸ πιὸ παράξενο ποὺ ἔμαθα, ἦταν πὼς ὑπῆρχε ἕνας μαθητής, ποὺ ποτὲ δὲν τόλμησε νὰ τὸν δείρει ὁ κ. Κρίκλ κι' ὅτι ὁ μαθητὴς αὐτὸς ἦταν ὁ Στίρφορδ.

— Ναί, ἔτσι εἶναι, ἐπιβεβαίωσε ὁ Στίρφορδ. Ἂν τοῦ βαστᾶ, ἂς μοῦ χτυπήσει καὶ τὸ μικρό μου τὸ δαχτυλάκι.

Ἕνας ἡσυχούλης μαθητάκος (ὄχι ἐγώ) τὸν ρώτησε :

— Κι' ἂν σὲ χτυποῦσε καμμιὰ φορά, τί θἄκανες ;

Τότε ὁ Στίρφορδ ἀναψ' ἕνα σπίρτο (σὰ νἄθελε νὰ δώσει περισσότερη λάμψη στὴν ἀπάντησή του) κι' ἀπάντησε :

— Πρῶτα-πρῶτα, θὰ τοῦ κοπανοῦσα τὸ καλαμάρι στὸ κεφάλι . . .

Ὕστερα ἔσβυσε τὸ σπίρτο καὶ μείναμε ὅλοι στὸ σκοτάδι, βαστώντας τὴν ἀνάσα μας ἀπὸ τὸ φόβο μας.

Ἔμαθα ἀκόμα ὅτι ὁ κ. Σὰρπ κι' ὁ κ. Μὲλ ἔπερναν ἄθλιο μισθό, κι' ὅτι ὁ κ. Σὰρπ ἔπερνε πάντα τὴ χειρότερη μερίδα στὸ τραπέζι τοῦ κ. Κρίκλ. Ὁ Στίρφορδ, ποὺ ἔτρωγε (μόνος αὐτὸς ἀπ' ὅλους τοὺς μαθητές) στὸ τραπέζι τοῦ κ. Κρίκλ, τὸ ἐπιβεβαίωσε κι' αὐτό.

Ἔμαθα ὅτι ἕνας μαθητὴς ἦταν γιὸς καρβουνιάρη, κι' ἀντὶς γιὰ δίδακτρα, πλήρωνε κάρβουνα, γιαὐτὸ καὶ τοῦ εἶχαν βγάλει παρατσούκλι «Ὁ κ. Ἀντιπραγματισμός», πέρνοντας τὴ λέξη ἀπὸ τὸ σχετικὸ κεφάλαιο τῆς Ἀριθμητικῆς. Ὅτι μπύρα καὶ πουδίγκα ποτὲ δὲν σερβίριζαν στὰ παιδιά, κι' ἂς ἦταν πληρωμένη στὰ «τροφεῖα». Ὅτι ὁ κ. Μὲλ ἦταν καλὸς νέος, μὰ πάρα πολὺ φτωχός, κι' ὅτι ἡ μητέρα του ἦταν κι' αὐτὴ φτωχειὰ κι' ἀπέντα-ρη. Αὐτὸ μοῦ θύμισε τὴ γριὰ τοῦ φτωχοκομείου καὶ σκέφθηκα πὼς αὐτὴ θὰ ἦταν ἡ μητέρα του, Μά, δόξα στὸ Θεό, δὲν εἶπα λέξη.

Αὐτὰ ὅλα τὰ λέγαμε ὅσο τρώγαμε. Ὅταν ἀποφάγαμε, οἱ περισσότεροι πῆγαν καὶ πλάγιασαν στὰ κρεβάτια τους καὶ σὲ λίγο τοὺς μιμηθήκαμε καὶ μεῖς, σιγοκουβεντιάζοντας πάντα καθὼς γδυνόμαστε.

— Καληνύχτα, μικρὲ Κόππερφηλδ, εἶπε ὁ Στίρφορδ. Σὲ πέρνω στὴν προστασία μου.

— Εὐχαριστῶ πολύ, τοῦ εἶπα ἐγὼ μ' εὐγνωμοσύνη, εἶσαι πολὺ καλός.

— Τίποτα. Καληνύχτα !

— Καληνύχτα.

Ἐγὼ δὲν σκεπτόμουν παρὰ μόνο αὐτὸν καὶ τὸν θαύμαζα γιὰ τὴ δύναμη ποὺ εἶχε μέσα σ' αὐτὸ τὸ σχολεῖο. Στὰ παιδικά μου μάτια ἦταν ἕνα μεγάλο καὶ σπουδαῖο πρόσωπο, ποὺ ἡ προστασία του ἄξιζε ἕνα βασίλειο. Κοιμήθηκα, λοιπὸν εὐτυχισμένος, γιατὶ τὴν εἶχα ἀποκτήσει.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ἡ ζωὴ στὴ Σχολὴ Σάλεμ

Τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισαν ἐπίσημα τὰ μαθήματα. Θυμᾶμαι τί βαθειὰ ἐντύπωση μοῦκαμε ἡ στιγμὴ ποὺ ἔσβυσε μονομιᾶς ἡ βουὴ ἀπὸ τὶς φωνὲς κι' ἔγινε βαθύτατη νεκρικὴ σιγή, μόλις μπῆκε μέσα ὁ κ. Κρίκλ. Στάθηκε ὄρθιος στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, κοιτάζοντάς μας στὰ μάτια, σὰν τὸ δράκο τοῦ παραμυθιοῦ, ποὺ κοίταζε τοὺς αἰχμαλώτους του.

Ὁ Τόγκμπυ ἦταν στὸ πλάϊ του, Ἀδίκως φώναζε βροντερά :

— Σιωπή !

Ἐμεῖς εἴμαστε ὅλοι βουβοί, μαρμαρωμένοι, ἀσάλευτοι.

Ὁ κ. Κρίκλ μίλησε (κι' ὁ Τόγκμπυ φυσικὰ ἐπανέλαβε) κι' ἀκούσαμε ὅλοι τ' ἀκόλουθα λόγια :

— Μικροὶ μαθηταί, ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα νέος χρόνος. Κοιτάξτε καλὰ τί θὰ κάμετε αὐτὸ τὸ νέο χρόνο. Ἐργασθῆτε μὲ ζῆλο, τὸ καλὸ ποὺ σᾶς θέλω, γιατὶ ἐγὼ ἔχω πολὺ ζῆλο νὰ σᾶς τιμωρήσω. Δὲ θὰ λυπηθῶ κανέναν. Ὅπου χτυπάω ἐγώ, τοῦ κάκου θὰ τρίβετε τὸ μέρος· τὸ σημάδι δὲ βγαίνει ! Καὶ τώρα ἐμπρός, δουλειά !

Ἀφοῦ τελείωσε ὁ σπουδαῖος αὐτὸς «ἐναρκτήριος λόγος», ἔφυγε ὁ Τόγκμπυ, κι' ὁ κ. Κρίκλ ἦρθε κοντά σὲ μένα.

—Ἂν ἐσὺ ξέρεις νὰ δαγκάνεις, μοῦ εἶπε, ξέρω κι' ἐγὼ περίφημα. Βλέπεις τὴ βέργα μου : Δόντι μιὰ φορά, ἔ ; Σκυλίσιο δόντι, ἔ ; Χοντρὸ δόντι, ἔ ; Μυτερὸ δόντι, ἔ ; Δαγκάνει ὡραῖα, ἔ ; Δὲ δαγκάνει ὡραῖα ;

Καὶ σὲ κάθε «ἔ ;» μοῦδινε καὶ μιὰ βεργιά, ποὺ μ' ἔκανε νὰ λυγίζω στὰ δυὸ ἀπὸ τὸν πόνο. Ἔτσι πλήρωσα τὴν «πολιτογράφησή μου στὴ Σχολή, καθὼς ἔλεγε ὁ Στίρφορδ. Κι' ἀλήθεια, ἦταν ἀκριβὰ πληρωμένη.

Δὲν μποροῦσα ὡστόσο νὰ παινευθῶ πὼς μόνο γιὰ μένα ἔγινε ἡ ἰδιαίτερη αὐτὴ περιποίηση. Οἱ περισσότεροι μαθητὲς δὲν τραβοῦσαν λιγώτερα, κάθε φορὰ ποὺ ὁ κ. Κρίκλ ἔκανε τὸ γῦρο στὴν τάξη. Τὰ παιδιὰ ἔτρεμαν κι' ἔκλαιγαν μόλις ἔμπαινε, τόσος ἦταν ὁ τρόμος τους. Κι' ὅταν ἔβγαινε πιὰ ἀπὸ τὴν τάξη – ἔ, τότε κανεὶς δὲν ἔμενε ποὺ νὰ μὴ χύνει πικρὰ δάκρυα ἀπὸ τοὺς πόνους. Θὰ τὸ περάσετε γιὰ ὑπερβολή, μὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια.

Φαντάζομαι πὼς ὁ κ. Κρίκλ ἀγαποῦσε ἀφάνταστα τὸ ἐπαγγελμά του, δηλαδὴ τὸ ραβδοκόπημα τῶν παιδιῶν. Εἶμαι βέβαιος πὼς δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθεῖ στὸν πειρασμὸ νὰ δώσει μερικοὺς μπάτσους στὰ φουσκωτὰ μάγουλα ἢ μερικὲς βεργιὲς στὶς γυμνὲς γάμπες. Κι' ἐγὼ ὁ κατῆμένος ἤμουν πολὺ φουσκομάγουλος ἐκεῖνον τὸν καιρὸ καὶ εἶμαι σὲ θέση νὰ τὸ βεβαιώσω. Συλλογίζομαι ὅτι μποροῦσαν νὰ ἔδιναν σ' αὐτὸ τ' ἀνήμερο θηρίο ὅλα τ' ἀξιώματα, νὰ τὸν κάμουν ἀρχιστράτηγο κι' ἀρχιναύαρχο, μόνο διευθυντὴ σχολείου δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν κάνουν.

Θυμοῦμαι μὲ τί τρόμο σκύβαμε τὸ κεφάλι μπροστὰ στὸ φόβητρο αὐτὸ καὶ τί ἄσχημα ποὺ μαθαίναμε νὰ τρέμουμε μπροστὰ στὴ βία, στὰ πρῶτα βήματα τῆς παιδικῆς μας ζωῆς !

* * *

Κάθεται στὴν ἕδρα του καὶ χαρακώνει ἕνα τετράδιο ἀριθμητικῆς. Καθόμαστε καὶ μεῖς στὰ θρανία μας καὶ τὸν κοιτάζουμε στὰ μάτια, γιατὶ δὲ μποροῦμε νὰ κάνουμε ἀλλοιῶς. Ὁ φόβος συγκεντρώνει τὴν ψυχή μας σ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο. σ' αὐτὰ τὰ μάτια. Μᾶς κοιτάζει μιὰ στιγμή, ἐμεῖς χαμηλώνουμε τὰ μάτια. Ξαφνικὰ φωνάζει ἕναν :

— Παρ'πεῖ ἐδῶ ὁ Δίκσον !

Ὁ δυστυχισμένος ἔνοχος (φαίνεται ὅτι τὰ γραπτά του δὲν ἦταν ταχτικὰ) προχωρεῖ, μουρμουρίζει κάτι δικαιολογίες, ὑπόσχεται νὰ τὰ γράψει αὔριο καλά . . .

Ὁ κ. Κρίκλ κάνει πὼς γελάει πρὶν τὸν δείρῃ, καὶ μεῖς γελοῦμε τὸ ἴδιο, γιὰ νὰ τὸν κολακέψουμε ἔτσι ταπεινά. Γελοῦμε, ἐνῶ εἴμαστε χλωμοὶ σὰν πεθαμένοι ἀπὸ τὸ φόβο μας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἂν σᾶς ἔλεγαν ξαφνικά, νὰ σηκωθῆτε νὰ πᾶτε σ' ἕνα σχολεῖο, ποὺ βρίσκεται μακρυὰ σὲ κάποια ἐξοχή, νὰ καθήσετε ἐκεῖ καὶ νὰ ζῆτε μαζὶ μὲ 20-25 ἄλλα παιδιά, σὰ μιὰ οἰκογένεια, νἄχετε ἕνα δάσκαλο καὶ μιὰ δασκάλα, ποὺ θὰ σᾶς φέρονται σὰν ἀληθινοὶ φίλοι. — κι' ὄχι σὰν τὸν κ. Κρίκλ . . . — νὰ ἑτοιμάζετε ὅλοι μαζὶ τὰ θέματά σας, νὰ παίζετε, νὰ γυμνάζεστε, καὶ μαζὶ μὲ ὅλ' αὐτά, νὰ μορφώνεστε καὶ νὰ προχωρῆτε στὶς τάξεις—πῆτε μου ποιὸς ἀπὸ σᾶς δὲ θὰ χτυποῦσε παλαμάκια καὶ δὲ θὰ πηδοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά του σὲ μιὰ τέτοια πρόταση ;

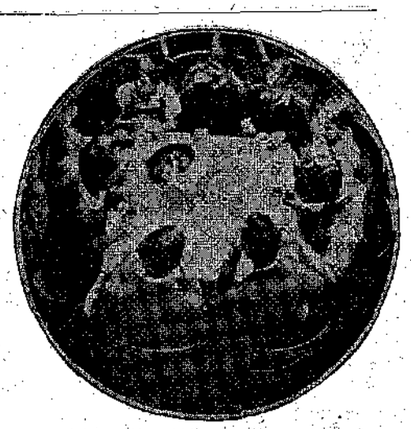

Τὸ κοινὸ τραπέζι.

Καὶ μὲ τὸ δίκιο σας. Ἕνα τέτοιο σχολεῖο, ὅπου τὰ παιδιὰ εἶναι σὰν παιδιὰ τῆς ἴδιας οἰκογένειας κι' ἔχουν ἕνα δάσκαλο — πατέρα καὶ μιὰ δασκάλα — μητέρα, ἕνα τέτοιο σχολεῖο τ' ἀγαποῦν περισσότερο κι' ἀπὸ τὸ ἴδιο τους τὸ σπιτικό, ὡραῖο ἐξοχικὸ σπιτάκι. Μὰ δὲν εἶναι ἕνα συνειθισμένο «σχολεῖο-οἰκοτροφεῖο». Αὐτὸ εἶναι ἀληθινὸ σπιτικό, περισσότερο σπιτικὸ παρὰ σχολεῖο. Πρῶτα-πρῶτα οἱ

Ἡ ὥρα τῆς γυμναστικῆς.

Ξυλουργική.

Μόνο, ποῦ νὰ βρεθεῖ τέτοιο σχολεῖο ; Κι' ὅμως κάπου βρίσκεται κι' αὐτὸς ὁ μικρὸς (πολὺ μικρὸς δυστυχῶς) παράδεισος τῶν παιδιῶν, ποὺ ἂν τὸν ἔβλεπε ὁ λυκειάρχης τοῦ Κόππερφηλδ, θὰ ἔσκαζε...

Ἕνας γερμανὸς καθηγητής, μαζὶ μὲ τὴ γυναίκα του ποὺ εἶναι κι' αὐτὴ δασκάλα, ἵδρυσαν αὐτὸ τὸ σχολεῖο σ' ἕνα μαθητὲς εἶναι λίγοι, μόνο καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἀγόρια ἀπὸ 10-16 χρόνων. Καμμιὰ αὐστηρότητα καὶ καμμιὰ πειθαρχία. Ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι τόσο σπιτίσια, τόσο γλυκειά, ὥστε κάθε παιδὶ θεωρεῖ τ' ἄλλο σὰν ἀδέλφι του, καὶ τοὺς δασκάλους σὰν ἀληθινοὺς γονεῖς του, κι' ἔτσι εἶναι ὁλωσδιόλου περιττὲς οἱ αὐστηρότητες, οἱ

Τεχνικὰ προβλήματα.

Σκάκι συντροφικὸ (παίζουν δυὸ μὲ δυό)

σκληροί κανόνες, τιμωρίες καὶ τὰ τέτοια.

Τὰ παιδιὰ αὐτὰ «αὐτοδιοικοῦνται». Κανονίζουν δηλαδὴ μόνα τους τὶς ἀσχολίες τους, ἀκόμα καὶ τὶς ὧρες τῶν μαθημάτων τους, ἀκούοντας, ἐννοεῖται, καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν δασκάλων, χωρὶς ποτὲ οἱ συμβουλὲς αὐτὲς νὰ γίνονται διαταγές.

Δὲν θὰ σᾶς περιγράψω μιὰ-μιὰ τὶς ἀσχολίες τους. Βλέπετε μερικὲς εἰκόνες ποὺ μιλοῦν μόνες τους. Πρῶτα πρῶτα, ἡ πρωϊνὴ γυμναστική. Τὰ παιδιὰ γυμνὰ ὁρμοῦν στὴν αὐλὴ καὶ στὸν κῆπο, νὰ τρέξουν, νὰ γυμναθοῦν. Γυρίζουν ὕστερα στὸ μάθημα. Μὰ τὰ μαθήματά τους εἶναι ποικίλα καὶ διασκεδαστικά. Μάθημα λ. χ. θεωρεῖται τὸ νὰ φτιάσουν ἕνα ἔργο ξυλουργικῆς, ἕνα καραβάκι ἢ ἕνα τραπεζάκι, ἢ νὰ λύσουν προβλήματα γεωμετρικὰ καὶ τεχνικά, νὰ μετρήσουν λ. χ. ἕνα σπίτι, ἢ καὶ νὰ σχεδιάσουν ἀκόμη ἕνα σπίτι, σὰ μικροὶ ἀρχιτέκτονες. Ὕστερα τὸ κοινὸ τραπέζι εἶναι ἡ πιὸ γλυκειὰ κι' εὐχάριστη ὥρα. Τὸ βράδυ, ὅσα ἔχουν μελέτη, θὰ καθήσουν νὰ μελετήσουν· τ' ἄλλα θὰ παίξουν σκάκι, ἢ θὰ συζητήσουν μεταξύ τους ἢ καὶ μὲ τοὺς δασκάλους (εἴπαμε πὼς εἶναι ὅλοι ἀληθινοὶ φίλοι) καὶ στὴν ὡρισμένη ὥρα θὰ πλαγιάσουν.

Τί εὐτυχισμένα παιδιά, ἀλήθεια! Ἀλλὰ μήπως σήμερα σ' αὐτὸ δὲν τείνουν ὅλα τὰ σχολεῖα; Κι' ὑπάρχουν μάλιστα πολλά, ὅπου ἡ ζωὴ τῶν οἰκοτρόφων δὲν εἶναι καὶ πολὺ διαφορετική...

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΓΡΙΠΠΗ

Ἀγαπητοί μου,

Τὰ Σχολεῖα τώρα εἶναι κλειστά. Ἡ Κυβέρνηση ἀναγκάστηκε νὰ πάρῃ αὐτὸ τὸ μέτρο, γιὰ νὰ μὴν ξαπλωθῇ περισσότερο ἡ ἐπιδημία τῆς γρίππης, ποὺ ὅσο κι' ἂν εἶναι «ἠπίας μορφῆς», μποροῦσε νὰ βλάψῃ πολὺ ἂν γινόταν «πανδημία», ὅπως πρόπερσυ ὁ ἀπαίσιος ἐκεῖνος δάγκειος. Πολλοὶ εἶπαν: «Τώρα τὸ συλλογίστηκε ἡ Κυβέρνηση; δὲν τὸκανε πρωτύτερα, ἀπ' τὴν ἀρχή, νὰ κλείσῃ τὰ Σχολεῖα καὶ τὰ κέντρα καμμιὰ ἑβδομάδα; Σήμερα δὲν θἄχαμε πιὰ γρίππη». Ναί. Ἀλλὰ ἦταν εὐκολο νὰ γίνῃ εὐθὺς μετὰ τὰ πρῶτα, τἀραιὰ κρούσματα; Οἱ ἴδιοι ποὺ ἐπικρίνουν τώρα τὴ βραδύτητα, θὰ φώναζαν: «Τρελάθηκε ἡ Κυβέρνηση καὶ τρομοκρατεῖ τὸν κόσμο γιὰ τὰ τίποτα;». Κι' ἀλήθεια, αὐτὸς εἶναι ὁ μεγάλος κίνδυνος τῶν προληπτικῶν μέτρων ὅταν ἀρχίζῃ μιὰ ἐπιδημία: ἡ τρομοκράτηση τοῦ κόσμου στὰ καλὰ καθούμενα. Κι' ἡ Κυβέρνηση τὸ ἀποφεύγει ὅσο μπορεῖ. Δηλαδὴ στὴν ἀρχὴ βρίσκεται σὲ μεγάλη ἀμηχανία, δὲν ξέρει τί νὰ κάμῃ: Ἀφήσῃ τὴν ἐπιδημία νὰ τραβήξῃ ἀνεμπόδιστη, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς μπορεῖ νὰ ὑποχωρήσῃ μονάχη της; ἢ νὰ κλείσῃ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ κέντρα, καὶ νὰ προκαλέσῃ τὸν πανικὸ ἐκεῖνο, ποὺ καὶ τὴν ἀρρώστεια ὑποδοηθεῖ,—γιατί, καθὼς ξέρετε, ὁ φόβος ἔχει πολὺ νὰ κάνῃ,—καὶ γενικὰ τὰ συμφέροντα τοῦ κόσμου βλάπτει, γιατὶ ἀνασέλλει τὶς ἐργασίες, τὶς ὑποθέσεις, τὸν ἐρχομὸ τῶν ξένων, τὴν κίνησι, τὴ ζωή; Καὶ μόνο στὴν ἔσχατη ἀνάγκη, ὅταν πιὰ τὸ κακὸ ἔχει προχωρήσει, ἡ Κυβέρνηση ἀποφασίζει νὰ πάρῃ τὰ μέτρα της.

Γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους, στὴν ἀρχὴ κάθ' ἐπιδημίας γίνεται κι' ἕν' ἄλλο παιχνίδι: Οἱ κυβερνητικὲς ἐφημερίδες ἡσυχάζουν τὸν κόσμο πὼς δὲν εἶναι τίποτα. Οἱ ἀντιπολιτευόμενες ἀπεναντίας προσπαθοῦν νὰ τὸν ἀναστατώσουν μὲ τὶς πιὸ ἀνησυχαστικὲς πληροφορίες. Γιὰ νὰ τὸν κάμουν νὰ πῇ «Τί κάνει λοιπὸν αὐτὴ ἡ Κυβέρνηση; κοιμᾶται; δὲν φροντίζει;». Ἔτσι καὶ τώρα μὲ τὴν ἐπιδημία τῆς γρίππης, στὴν ἀρχή, δὲν ἤξερα τί νὰ πιστέψω; Εἶναι ἢ δὲν εἶναι; Τὰ συνειθισμένα κρούσματα κάθε χειμῶνα, ἢ ἀληθινὴ ἐπιδημία; Καὶ «ἠπίας μορφῆς» ἢ «βαρείας»; Ὅταν διάβαζα κυβερνητικὴ ἐφημερίδα, ἡσύχαζα. Ὅταν διάβαζα ἀντιπολιτευόμενη, ἀνησυχοῦσα. Κι' ἂς ἤξερα πὼς οἱ δεύτερες, ἀπὸ συμφέρο, τὰ μεγαλοποιοῦν σὲ τέτοιες περιστάσεις. Μ' ἂν κι' οἱ πρῶτες, ἀπὸ συμφέρο πάλι, τὰ... μικροποιοῦσαν; Θὰ πῆτε: καὶ δὲν ἔβλεπα τί γινόταν γύρω μου; δὲν ἄκουγα γιὰ γρίππες σὲ τόσα σπίτια; Ναί, ἀλλ' ἀπ' αὐτὸ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ κρίνῃ. Εἶναι «μερικὲς» ἰδιωτικὲς πληροφορίες, ποὺ δὲν ἔχουν σχεδὸν σημασία. Μόνο ἡ Κυβέρνηση ξέρει, ποὺ συγκεντρώνει τὶς γενικὲς καὶ τὶς ἐπίσημες. Κι' ὅταν καμμιὰ φορὰ τὶς κρύβῃ, ἀλίμονο! δὲν ξέρει κανένας τίποτα. Οὔτε οἱ γιατροί, ποὺ καθένας ἔχει τὸν κύκλο του, τὴ γειτονιά του. Καὶ σὲ μιὰ γειτονιὰ ἡ ἐπιδημία μπορεῖ νἄναι μεγάλη, ἐνῶ σὲ μιὰν ἄλλη νὰ μὴν ξαπλώθηκε ἀκόμα. Κι' ὁ ἕνας γιατρὸς νὰ λέῃ: «ἄ, μικρὰ πράγματα!» κι' ὁ ἄλλος νὰ ἰσχυρίζεται τὸ ἐναντίο...

Ἔχω τὴν ἰδέα, πὼς σὲ τέτοιες περιστάσεις, ὁ κόσμος ἔπρεπε νὰ μαθαίνῃ τὴν ἀλήθεια, μόνο τὴν ἀλήθεια, κι' ὅλη τὴν ἀλήθεια. Ἀλλ' αὐτό, βλέπετε, εἶναι πολὺ δύσκολο. Ὑπάρχουν τὰ συμφέροντα ποὺ δὲν ἀφίνουν. Ἄλλος ἔχει συμφέρο νὰ κρύψῃ, νὰποσκεπάσῃ. Ἄλλος νὰ φκρενώσῃ καὶ... ἀνύπαρκτα. Κι' οἱ δυὸ κάνουν στὴν κοινωνία κακό. Καὶ τὸ μεγαλύτερο βέβαια ἐκεῖνοι ποὺ ἀνησυχοῦν καὶ τρομάζουν τὸν κόσμο μὲ εἰδήσεις φανταστικές. Ἀλλὰ κι' ὁ κόσμος, ποὺ φαίνεται, σὲ τέτοιες περιστάσεις, ἔπρεπε νἄναι πιὸ ψύχραιμος, πιὸ λογικός. Τότε κι' ἡ Κυβέρνηση δὲν θὰ φοβόταν νὰ πῇ τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ πάρῃ ἐξαρχῆς τὰ μέτρα ποὺ θὰ χτυποῦσαν τὸ κακὸ καὶ δὲν θὰ τἄφιναν νὰ ξαπλωθῇ. Ἂν π: χ: τὰ Σχολεῖα ἔκλειναν γιὰ πέντ' ἕξη μέρες ἐδῶ κι' ἕνα μῆνα, σήμερα ἡ γρίππη δὲν θἄταν τόσο ἐξαπλωμένη καὶ δὲν θἄχε κάθε σπίτι τὸν ἄρρωστο ἢ τοὺς ἀρρώστους του, ὅπως τὸ δικό μου, ὅπου τώρα ποὺ σᾶς γράφω, οἱ μισοὶ εἶναι κρεβατωμένοι.

Εὐτυχῶς, αὐτὴ τὴ φορά, ἡ γρίππη δὲν εἶναι βαρειὰ κι' ἐπικίνδυνη ὅπως ἄλλοτε. Δυὸ-τρεῖς ἡμέρες βαστᾷ ὁ πυρετὸς καὶ σὲ μιὰ ἑβδομάδα τὸ πολὺ ὁ ἄρρωστος γίνεται καλά. Τὸ μόνο κακὸ εἶναι ποὺ πέφτουν πολλοὶ μαζί, καὶ στὰ σπίτια οἱ ὀρθοὶ δὲν ξέρουν ποιὸν νὰ πρωτοπεριποιηθοῦν, καὶ στὰ ἐργοστάσια λείπουν ἐργάτες, καὶ στὰ γραφεῖα λείπουν ὑπάλληλοι, κι' οἱ ἐργασίες σκοντάδουν, κι' οἱ ὑπηρεσίες παρκαλοῦν. Πρὸ ὀλίγου μᾶς μήνησαν ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο μας πὼς τρεῖς τυπογράφοι εἶναι ἄρρωστοι. Κι' ἄν, πρὶν γυρίσουν στὴν ἐργασία τους αὐτοί, ἀρρωστήσουν ἄλλοι τρεῖς; Πῶς θὰ βγῇ τὸ φύλλο στὴν ἡμέρα του; Κι' ἔτσι παντοῦ, ἔτσι γιὰ ὅλα.

Ἐγὼ τὴν περνῶ, ποὺ λένε, στὸ πόδι. Δὲν ἔχω, βλέπετε, καιρὸ νὰ πέσω στὸ κρεβάτι... Δυὸ-τρεῖς ἡμέρες τώρα, τὸ βράδυ ἔχω λιγάκι πυρετό — δέκατα ὑποθέτω· γιατὶ δὲ βάζω θερμόμετρο — τὴ νύχτα βλέπω ὄνειρα τρομαχτικά, καὶ τὸ πρωΐ ξυπνῶ μὲ δυνατὸ πονοκέφαλο. Παίρνω μιὰ ἀσπιρίνη, ξεσκοτίζω κι' ἐργάζομαι στὸ γραφεῖο μου ὡς τὸ βράδυ. Ἔτσι σᾶς γράφω καὶ σήμερα, κι' ἐλπίζω πιὰ νὰ μπορέσω νὰ σᾶς γράψω καὶ στὸ ἐρχόμενο...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Τὰ προληπτικὰ τῆς γρίππης εἶναι πολλά. κανένα ὅμως δὲν εἶναι σίγουρο.

Τὰ θεραπευτικὰ εἶναι... ἕνα καὶ μόνο, ἀλλὰ σίγουρο: ἡ ζέστη, παιδιά μου, ἡ φωτιά. Ἅμα αἰσθανθῇ κανεὶς τὰ πρῶτα συμπτώματα—συνήθως συνάχι—πρέπει νἀνάψῃ σόμπα καὶ νὰ πέσῃ στὸ κρεβάτι κοντά της. Αὐτὴ εἶναι ***θερμοθεραπεία***, ποὺ κάνει θαύματα.

Ὠφελοῦν βέβαια καὶ τὰ ζεστὰ ποτά, καὶ τὰ ζεστὰ ἐπιθέματα. Ἀλλ' ἀπ' ὅλα περισσότερο ὠφελεῖ ἡ σόμπα: ὁ ἄρρωστος νἀνασένῃ διαρκῶς, νύχτα-μέρα, ζεστὸν καὶ ἀνανεωμένον ἀέρα. (Τὸ μαγγάλι ποὺ ζεσταίνει μόνο χωρὶς νἀνανεώνῃ καὶ τὸν ἀέρα, δὲν εἶναι τόσο καλὸ σὰν τὴ σόμπα. Στὴν ἀνάγκη μόνο μπορεῖ κανεὶς νὰ μεταχειρίζεται καὶ μαγγάλι)

Σ' ὅλα τὰ κρυολογήματα ἡ ζέστη ὠφελεῖ γιατὶ φονεύει τὰ μικρόβια. Καὶ στὴ γρίππη τὸ ἴδιο. Προλαμβάνει τὶς ἐπιπλοκὲς κι' ὁ ἄρρωστος γίνεται καλὰ τὸ γρηγορώτερο.

Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟΝ ΑΓΝΩΣΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Σ' αὐτὸν ποὺ ἔπεσε στὸν πόλεμο
ἐκεῖ στῆς μάχης τὸ πεδίο,
κανένας λόγο δὲν ἀπάγγειλε,
κανεὶς δὲν ὕψωσε μνημεῖο.

Μ' ἕνα σπαθὶ τὸ χῶμα σκάψανε
καὶ βάλαν τὸ ἔρημο κουφάρι
ὅπου στὸ τίμιο στῆθος τὴν πληγὴ
ἀνδρείας παράσημο ἔχει πάρει.

Δυὸ ξερολιθιὰ ποὺ βρεθήκανε,
κάναν σταυρὸ οἱ σύντροφοί του
κι' ἀπάνω ἀπὸ τὸ λάκκο τάστησαν
ὅπου σκεπάζει τὸ κορμί του.

Μιὰ προσευχὴ γι' αὐτὸν κανεὶς
οὔτε καὶ κόλυβα δὲν κάνει,
στὸ μνῆμα μέσ' στὴν ἐρημιὰ
δάκρυ δὲν ἔχει, οὔτε λιβάνι.

Μὰ ὅταν ἡ νύχτα κατεβῇ,
μία σκιὰ στὸν τάφο του σιμώνει
καὶ μεγαλόπρεπα κι' ἀργὰ
τὸ ἄθλο χέρι της σηκώνει.

«Ἔβγε στρατιώτη!» τοῦ μιλεῖ,
«ἐσύ σαι ἡ δική μου ἐλπίδα,
ἐσὺ εἶσαι γνήσιο παιδί
δικό μου. Εἶμαι ἡ ΠΑΤΡΙΔΑ».

Κι' αὐτὸς στὸν ὕπνο τὸ βαθὺ
μέσα στὸ μνῆμα τὸ πικρό του,
χαμογελᾶει στὴ σκιὰ
ποὺ βλέπει πάντα στ' ὄνειρό του.

Ἀθγὴ Ρόδου

ΕΡΓΑΤΙΣΣΕΣ

Δουλεύουν οἱ μικρὲς ράφτρες.
Μιὰ θαμπὴ λάμπα, βαλμένη σ'
ἕνα τραπέζι, τοὺς φωτίζει. Τὰ
κεφάλια τους εἶναι σκυμμένα καὶ
μὲ προσοχὴ περνᾶνε τὸ βελόνι,
ποὺ ἀστράφτει στὸ φῶς σὰν ἀ-
σημένια γραμμίτσα. Δουλεύουν,
ἐνῶ τὰ μάτια τους εἶναι κομμέ-
να, κατεκόκκινα. Θὰ προτιμοῦ-
σαν βέβαια νὰ ἦταν αὐτὴ τὴ
στιγμὴ στὸν καθαρὸ ἀέρα, καὶ
τὸ κουρασμένο μάτι τους ν' ἀ-
ναπαύοταν στὸν ἀνοιχτὸ ὁρίζον-
τα. Ἀλλὰ σὲ μισὴ ὥρα τὰ φορέ-
ματα πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμα, κι'
οἱ κομψὲς κυρίες περιμένουν τὶς
πολύτιμες τουαλέττες τους γιὰ
νὰ λάμψουν στὰ σαλόνια.

Ἡ σιωπὴ βασιλεύει στὸ δωμά-
τιο, καὶ πότε πότε ἀκούγεται ὁ
θόρυβος τοῦ ψαλιδιοῦ τῆς διευ-
θύντριας, ποὺ κόβει στὴ γωνιὰ
ἀπάνω στὸ μεγάλο τραπέζι.

Ἡ μιὰ στριφώνει, ἡ ἄλλη κολ-
λάει στὸ μαῦρο ὕφασμα λαμπερὰ
σειράς, ἡ ἄλλη κεντάει κάποιο
γιακά. Πότε-πότε κρύβουν τὰ
χασμουρητά τους μὲ τὸ χέρι τους.
Μιὰ ψιλὴ βροχὴ χτυπᾶ εὔθυμα
τὰ τζάμια. Ρίχνουν καμμιὰ φο-
ρὰ καὶ μιὰ ματιὰ ἔξω στὴν ἔρη-
μη πλατεῖα. Τὸ γκάζι τρεμοσβύ-
νει στοὺς ἄσπρους γλόμπους του.
Οἱ πάγκοι γυαλίζουν, καὶ τὸ κε-
φάλι τοῦ ἄσπρου ἀγάλματος προ-
βάλλει μέσα ἀπ' τὶς φουντωτὲς
κορφὲς τῶν δέντρων καὶ γυαλί-
ζει σὰ φαλάκρα. Αὐτοκίνητα
ν ᾖν καὶ τὸ φῶς τους μεγα-
λώνει κωμικά, ἀπάνω στοὺς τοί-
χους τοῦ δωματίου, τὶς σκιὲς τῶν
κοριτσιῶν. Κι' αὐτὲς δουλεύουν
ὁλοένα. Σπάνια χαμογελοῦν καὶ
τὰ χλωμά τους πρόσωπα, ἀκόμη
καὶ στὸ γέλιο, δείχνουν τὴ σωμα-
τική τους κούραση.

Εἶναι 8 ἡ ὥρα. Σὲ μιὰ ὥρα τὰ
φορέματα πρέπει νὰ εἶναι ἕτοιμα

Γρήγορα. μὴ χασομεράτε! φω-
νάζει ἡ διευθύντρια στὶς μικρὲς
μαθήτριές της, ποὺ δουλεύουν
στὸ φῶς τῆς καπνισμένης λάμ-
πας...

Κυρὰ-Φροσύνη

ΤΟ ΔΙΟΜΑΖΕΜΑ

Ἦταν ὁ καιρὸς ποὺ θὰ μα-
ζεύοταν οἱ ἐλιὲς κι' ὅλο τὸ χω-
ριὸ βρισκόταν σὲ κίνηση. Ὅλοι ἦ-
ταν χαρούμενοι. Μαζουλοχρονιά,
βλέπεις, φέτος κι' ὁ πιὸ φτωχὸς
θἄβγαζε τὴ σοδειά του γιὰ ἕνα
χρόνο. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἑ-
τοιμαζόμαστε καὶ μεῖς. Εἴχαμε
δυὸ τρία κτήματα κι' ἔπρεπε νὰ
μαζέψουμε τὶς ἐλιές, πρὶν μποῦ-
με στὴν καρδιὰ τοῦ χειμώνα
καὶ τὶς χάσουμε ὅλες μέσα στὰ
χιόνια καὶ τὶς νεροποντές.

Νωρὶς-νωρὶς λοιπὸν τ' ἀποτα-
χὺ σηκωθήκαμε, κ' ἐγὼ πιὸ πρό-
θυμος κείνη τὴν ἡμέρα ἀπ' ἄλ-
λες φορές, σαμάρωσα τοὺς γαΐ-
δάρους καὶ φόρτωσα πάνω τὰ
σακκιὰ καὶ τὰ καλάθια μὲ τὰ
φαγιά, χώνοντας πότε-πότε τὸ
χέρι μου γιὰ νὰ βουτήξω καμμιὰ
χουφτιὰ ξερὰ σῦκα ποὖβαζε πάν-
τα μέσα στὸ καλάθι ἡ μητέρα
μου, κι' ἔχοντας ὅμως πάντα το
νοῦ μου μὴ μὲ πάρει τὸ μάτι τῆς
ἀδερφῆς μου, κι' ὕστερα θὰ θέ-
λῃ νὰ χουφτιάσῃ κι' αὐτὴ καὶ...
φασαριῶν τὸ ἀνάγνωσμα.

Σὲ λίγο ξεκινοῦσαμε περνών-
τας μέσ' ἀπὸ τοὺς δρόμους τοῦ
χωριοῦ, ποὺ βούΐζαν ἀπ' τὶς φω-
νὲς καὶ τὰ σαλαγήματα τῶν χω-
ριανῶν μου ποὺ ξεκινοῦσαν κι'
αὐτοὶ γιὰ τὰ χωράφια τους σιγὰ
σιγὰ βγαίναμε στὸ μεγάλο δρόμο
τραβώντας γιὰ τὸ κτῆμα
μας, ποὺ ἦταν κοντὰ στὴ θά-
λασσα κι' ἀπάνω ἀπ' τ' ἀκρω-
τήρι τ' Ἁγίου Φωκᾶ.

Ἡ μητέρα μου κι' ἡ ἀδελφή
μου ἤταν καβάλλα στὰ γαΐδου-
ράκια τους, ἐνῶ ἐγὼ μὲ τὸν πα-
τέρα μου ἀκολουθούσαμε ἀπὸ
πίσω μὲ τὶς τέμπλες ποὺ θὰ ρα-
βδίζαμε τὶς ἐλιὲς στὸν ὦμο. Ἐγὼ
σ' ὅλο τὸ δρόμο χοροπηδοῦσα
τρέχοντας πότε-πότε γιὰ νὰ
κόψω θυμάρι, ποὺ ἡ μυρωδιά
του μοῦ ἄρεσε πιὸ πολὺ κι' ἀπ'
τῆς κολώνιας, ἢ γιὰ νὰ κόψω ἀ-
χλάδια ἀπ' τὶς ἀγριοαχλαδιές,
ποὺ βρισκόνταν μέσ' στὰ χέρσα
χωράφια. Προχωρώντας ἔτσι,
φτάνουμε στὴ μεγάλη κατηφοριὰ
ἀπ' ὅπου φαινόταν ἡ θάλασσα,
τὰ καμίνια κι' ὁ Ἀλμυροπόταμος,
ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ποτάμια
τοῦ νησιοῦ μου.

Ἀλήθεια, ὅποτε φούσκωνε αὐ-
τὸ τὸ ποτάμι, ἦταν χάλασμα κό-
σμου. Κατέβαζε ζῶα, ξερρίζωνε
δέντρα καὶ καμμιὰ φορὰ συνέ-
περνε κι' ἀνθρώπους. Ἐκείνη τὴ
μέρα ὅμως ἦταν ἥσυχο καὶ τὰ
χαλίκια τῶν νερῶν του φαντά-
ζανε σὰ ρουμπίνια. Διαλέξαμε
τὴν πιὸ ρηχὴ περασιαριὰ γιὰ νὰ
περάσουμε, μὰ ξαφνικὰ ὁ Μπί-
λιος, ὁ ψαρὸς γαΐδουράκος μας,
ἄρχισε τὰ συνηθισμένα του φι-
λοσοφικὰ πείσματα: πάντα ὁπο-
τε ἔβλεπε ποτάμι στεκόταν καὶ
δὲν τὸ κουνοῦσε. Μὲ τὶς κλω-
τσιὲς λοιπὸν—τί νὰ κάνουμε ἀ-
φοῦ μᾶς χαΐδευόταν; — καὶ μὲ
τὶς μπροῦσιές τὸν περάσαμε στὴν
ἄλλη ὄχθη, καὶ προχωρώντας ἀ-
νάμεσα ἀπ' τὶς βουρλιὲς ποὺ φυ-
τρώνανε ἐκεῖ, τραβήξαμε τὸ δρό-
μο μας καὶ φτάσαμε σὲ λίγο στὸ
κτῆμα, ξεφορτώσαμε τὰ πράμματί
μας κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἐλιὰ
καὶ πήραμε τὰ καλάθια γιὰ
ν' ἀρχίσουμε τὸ μάζωμα.

Θὰ μαζεύαμε πρῶτα ἐκεῖνες
ποὺ εἶχαν πέσει, κι' ὕστερα θὰ
ραβδίζαμε καὶ τὶς ἀπάνω ἐλιές.
Κι' ἀλήθεια, ἀπὸ κάτω κοιτόταν
στρῶμα οἱ ἐλιές, μαυρολογοῦσε
ὅλο τὸ χωράφι κι' ἔπρεπε νὰ
μαζευτοῦν ὅλες. Κάναμε λοιπὸν
τὸ σταυρό μας καὶ στρωθήκαμε
κάτω ἀπὸ μιὰ ἐλιὰ ἀρχίζοντας
τὸ μάζεμα. Ἡ ἀδερφή μου πο-
λεμοῦσε σώνει καὶ καλὰ νὰ γε-
μίσῃ πιὸ μπροστὰ τὸ καλάθι της
—μὴ τὸ πάρετε κι' αὐτὸ ὅμως ἀ-
πάνω σας Διαπλασοπούλες μου
καὶ λέτε ὕστερα πὼς καὶ σ' αὐ-
τὰ ὑπερτερεῖ τὸ φῦλο σας;! —
ἀλλὰ μολις ἔκανε πὼς τὸ κοντο-
γέμιζε, τ' ἅρπαζα ἐγὼ καὶ τ' ἄ-
δειαζα μέσ' στὸ σακκί.

Ἔτσι μαζεύοντας μεσημεριά-
ζόμαστε. Μιὰ γλυκειὰ ζεστὴ λια-
κάδα χυνόταν τότε, κι' ἐγὼ ἔτρε-
χα κάτω στὴν ἀκρογιαλιὰ νὰ
βγάλω ἀχινοὺς καὶ πεταλίδες γιὰ
τὴν ὄρεξη, κι' ὕστερα καθόμαστε
καὶ τρώγαμε, στρώνοντας ἐπάνω
στὰ μυρωμένα θυμάρια καὶ στὰ
πεῦκόκλαδα. Τὸ κρυοσταλλένιο
νερὸ ποὖτρεχε στὸ κοντινὸ λαγ-
καδάκι μέσ' ἀπ' τοὺς μοσχομυρι-
σμένους σχοίνους, τί σοῦλεγε;
ἦταν τρέλλα!

Ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαγὶ ἀρχίζα-
με πάλι τὸ μάζεμα· τώρα ἐγὼ κι'
ὁ πατέρας μου, σκαφαλωμένοι
πάνω στὰ λιόδεντρα, χτυπούσαμε
μὲ τὶς τέμπλες τὰ κλαδιὰ γιὰ νὰ
πέφτουν οἱ ἐλιὲς κάτω. Σ' ἄλλα
μέρη ὅμως τὶς χειρομαδίζουν.
Κάθε τόπος μὲ τὴ συνήθειά του
πηγαίνει, βλέπετε.

Κι' ὅταν πάλι ἔφτανε ἡ ὥρα
νὰ σχολάσουμε, ἀνέβαινα μὲ τὴν
ἀδερφή μου πάνω σ' ἕνα θεόρατο
βράχο, ποὺ ἦταν στὴν ἄκρη
τοῦ χωραφιοῦ μας. Ἀπ' ἐκεῖ βλέ-
παμε τὴ γαληνεμένη θάλασσα,
ποὺ ἁπλωνόταν χαμηλά, καὶ τὸν
ἥλιο, ποὺ πήγαινε νὰ βασιλέψῃ
φαντάζοντας σὰν ματοβαμμένος.

Ἡ φωνὴ τῆς μητέρας μου ὁ-
μως, ποὺ φώναζε πὼς ἦταν ὥρα
νὰ φύγουμε, μᾶς ἔβγαζε ἀπ' τὴν
ἔκταση, ὅπου μᾶς κρατοῦσε τὸ
θεῖο μεγαλεῖο τῆς φύσης κι' ὕ-
στερα ξεκινοῦσαμε μὲ τοὺς δυὸ
γαϊδουράκους, φορτωμένους τὰ
σακκιὰ μὲ τὶς ἐλιὲς καὶ λιόκλα-
δα γιὰ τὴ γίδα μας. Ἀπὸ πίσω
ἀκολουθοῦσαμε κι' ἐμεῖς ζωηροὶ
εὔθυμοι καὶ ξαναμμένοι ἀπ' τὸν
κάματο τῆς δουλειᾶς, τραβών-
τας γιὰ τὸ χωριοὶ δάκι μας, ὅπου
θὰ μᾶς πρόσμενε ἡ γιαγιὰ στὸ
κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μας, μὲ τ'
ἀδράχτι στὸ χέρι, καὶ τὸ φαγὶ
ἑτοιμασμένο—ζεστὸ γλυκὸ φαγὶ
καμωμένο ἀπ' τῆς γιαγιᾶς μου
τὰ χέρια.

Ἀεροναύτης

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ

Εἶναι ἀπόβραδο. Μιὰ γκρίζα καταχνιὰ σκεπάζει τὴν πλάση· ἴδιο κουρελιασμένοι πέπλοι τὰ σύννεφα τρέχουν στὸν οὐρανό. Ὁ ἀέρας ἔξω παραδέρνει. Αὐτὸ τὸ ἀπόβραδο, βαρετό, κάνει τὴ σκέψη μου νὰ πλανιέται μακρυά, ἀπὸ τὶς ἱστορίες τῆς γιαγιᾶς μὲ τοὺς δράκους καὶ τὰ παραμυθένια βασιλόπουλα ὡς τὴν πραγματικότητα.

Ἕνας ἀσπρομάλλης γέρος κάθεται καπνίζοντας τὸ τσιμπούκι του. Στὸ πρόσωπό του ὁ χρόνος ζωγράφισε τ' ἀχνάρια του. Κοιτάζει τὸν γκρίζο τῆς πίπας καπνὸ καὶ πλέκει τὶς σκεψεις του φέρνοντάς την στὰ περασμένα. Ποιὸς ξέρει τί ἐπεισόδιο τῆς ζωῆς του θυμήθηκε! Κάπου-κάπου ἕνα χαμόγελο φωτίζει τὸ πρόσωπό του. Μὰ νὰ κι' ἕνα δάκρυ ποὺ κυλάει ἀπὸ τὰ μάτια του, ἴδια παράκαιρη δροσιά.

***

Πιὸ πέρα, ἀκούγεται ἕνα ρωμαντικὸ ταγκὸ μέσα σ' ἕνα πλούσιο σαλόνι, ποὺ φαντάζουν τὰ περισσότερχνα στολίδια του στὸ φῶς τῶν ἠλεκτρικῶν. Νέοι καὶ νέες ἀνακατεύουνται στὸ στρόβιλο τοῦ χοροῦ. Παντοῦ σκορπιέται ἡ χαρά. Αὐτὴ ἡ διασκέδαση ἔχει διώξει γιὰ λίγο τὸ φάσμα τῆς μελαγχολίας. Ὅλοι, νανουρισμένοι ἀπὸ τὴ μουσική, χορεύουν ἐξακολουθητικά. Κάτι στερνὲς φωνὲς καὶ ἡ εὔθυμη παρέα διαλύεται ἀνάρια-ἀνάρια.

***

Σ' ἕνα φτωχικὸ σπιτάκι, ἕνα λυχνάρι ρίχνει τὶς ἀσθενικές του ἀχτίδες. Σ' ἕνα ἀχυρένιο στρῶμα δυὸ σώματα ἀργοσαλεύουν. Ἕνα παιδὶ πεθαίνει στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του. Ἡ φτωχὴ μάννα κλαίει καὶ τὸ δάκρυ της πέφτει πάνω στὸ σγουρομάλλο κεφαλάκι τοῦ παιδιοῦ. Μόλις ἀρχαναπνέει, τὸ χλωμό του πρόσωπο ὅλο καὶ κερώνει, γιὰ μιὰ στιγμὴ κλεῖ τὰ μάτια του καὶ μένει ἔτσι βυθισμένο... Ἡ νάρκη φέρνει μπροστά του κάθε γλυκειὰ θύμηση... κάθε ἐλπίδα σβυέται κι' αὐτή. Ἄνοιξε τὰ μάτια του, ἔσφιξε τὸ χέρι τῆς μητέρας του. Ἀλλοίμονο, εἶδε ἕναν ἄνθο τῆς ζωῆς της νὰ μαδιέται μπροστά της...

Τὸ πεθαμένο τώρα παιδὶ ἔγειρε τὸ κεφάλι του σὰ μαραμένο λουλούδι ποὺ ξεψυχάει σὲ κάποιο δειλινό, ἴσως μὲ κάποιο ὄνειρό...

Χρυσόνειρο

ΒΡΑΔΥΝΕΣ ΑΡΜΟΝΙΕΣ

Μιά δροσιά ἀτέλειωτη ἁπλώνεται γύρω μου, καὶ μιὰ οὐράνια μυρωδιά, ποὺ ξεχύνεται ἀπ' τὴν ἀνθισμένη φύση, μοῦ γεμίζει τὴν ψυχὴ καὶ τὴν κάνει νὰ πετάῃ μακριά.

Τὸ νυχτοπούλι τραγουδεῖ ἀκούραστα, νανουρίζοντας τὸν πόνο του γιὰ τὴν ἀσχημιὰ τοῦ κορμοῦ του. Τὸ φεγγάρι σὰν ντροπαλὸ παιδάκι ἀνεβαίνει ἀγάλια-ἀγάλια τὴ γαλάξια στράτα τοῦ οὐρανοῦ.

Τὸ ἀεράκι ἀνάλαφρα χαϊδεύει τὴ φύση, ποὺ κοιμᾶται στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νύχτας, κι' ὁ ψίθυρος τῶν δέντρων μέσα στὴ σιγαλιὰ μοιάζει σὰν μιὰ γλυκειὰ ἁρμονία.

Σ' ἕνα σπιτάκι φτωχικό, ἕνα μικρὸ παιδάκι πεθαίνει. Ὁ καλὸς ἄγγελος ἅπλωσε τ' ἄσπρα του φτερὰ καὶ παίρνει τὴ μικρή του ψυχούλα, γιὰ νὰ τὴν πάῃ στὸν Παράδεισο. Ἐκεῖ στὸν ὡραῖο, οὐράνιο κῆπο τ' ἀγγελούδια τοῦ ἔχουν ἑτοιμάσει μιὰ λουλουδένια θέση γιὰ νὰ παίζῃ μαζί τους. Τὰ ἀγγελάκια θὰ κεράσουν τὸ καλὸ παιδάκι μὲ τῆς λήθης τὸ νερὸ κι' αὐτὸ θὰ τὰ ξεχάσῃ ὅλα καὶ θὰ γίνῃ ἀγγελάκι.

Τὸ φεγγάρι διάβηκε τὴ χλωμή του στράτα καὶ βασίλεψε. Ἡ πλάση ὅλη κοιμᾶται ἀκόμη. Πέθανε καὶ τὸ μικρὸ παιδάκι μὲ ἀγγελικὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη.

Ὁ ξανθομάλλης βασιλιᾶς τῆς ἡμέρας προβάλλει μεγαλόπρεπα, ὁλοκόκκινος μέσα ἀπὸ τὸ φόντο τῆς θάλασσας. Τὸ σκοτεινὸ πέπλο τῆς νύχτας διαλύθηκε στὴν ἀνατολή του. Τὸ νυχτοπούλι σώπασε.

Κι' ἐνῶ ὁ ἥλιος σκορπάει πρόσχαρα μιὰ ἀπέραντη χαρὰ στὴ φύση, τὴν καρδιὰ τῆς πονεμένης μάννας τὴ διπλώνουν οἱ πέπλοι μιᾶς ἄπειρης πίκρας.

Γαλανομάτα

ΠΩΣ ΠΕΘΑΝΕ ΤΟ ΚΡΙΝΟ

Στὴν ὄμορφη ὄχθη τοῦ ρυακιοῦ ἀνθισε μιὰ μέρα ἕνα κρίνο. Καὶ τὸ νεράκι, βρέχοντας τὰ πόδια του, τοῦ διηγόταν κελαρύζοντας χίλιες δυὸ ἱστορίες. Τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴ θάλασσα, γιὰ τὸν ἥλιο τὸ χρυσό, γιὰ τὸ παιδάκι τὸ τόσο ὄμορφο, ποὺ ἔχει γιὰ μάτια του τὴ θάλασσα καὶ γιὰ μαλλιὰ ὅλο τοῦ ἡλιου τὸ χρυσάφι.

Κι' ἦταν κατάλευκο τὸ κρίνο. Οὔτε μιὰ σκιὰ δὲν σκίαζε τὴ λευκάδα του. Κι' ὅσοι τὸ ἔβλεπαν λυπόνταν νὰ τὸ κόψουν καὶ νὰ χαροῦν τὴν εὐωδιά του.

Καὶ μόνο τὸ ρόδο τὸ κόκκινο σὰν τὴ φωτιὰ τὸ ζήλεψε. Καὶ τὸ ζήλεψε τὸ περισσότερο γιὰ τὴν ἀσπράδα του. Τοῦ προσποιήθηκε φιλία κι' ἐκεῖνο πίστεψε στὰ λόγια του γιατ' ἦταν ἀθῶο καὶ δὲν ἤξερε πὼς ὑπάρχει κακία στὸν κόσμο.

Καὶ μιὰ μέρα, ἀλίμονο! τὸ ρόδο θέλησε νὰ τ' ἀγκαλιάσῃ. Ἄπλωσε τὰ μυρωδάτα φύλλα του, μὰ κάτω ἀπ' αὐτὰ κρύβονταν ἀγκάθια, ὅπως κάτω ἀπ' τὴν ὁμορφιὰ τοῦ κρυβόταν ἡ κακία του, ποὺ μπῆκαν μέσα στὰ φύλλα τοῦ φτωχοῦ κρίνου καὶ τὰ τρύπησαν.

Πόνεσε τὸ κρινάκι ὡς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του, τῆς τόσο τρυφερῆς. Πόνεσε, ὄχι τόσο ἀπὸ τ' ἀγκάθια ποὺ τὸ τρύπησαν ὅσο ἀπὸ τὴν κακία τοῦ ρόδου, ποὺ τὸ νόμιζε φίλο του.

Δυὸ δάκρυα δροσιᾶς κύλησαν ἀπὸ τὰ κουρελιασμένα πέταλά του κι' ἔπειτα ἔγειρε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ρυακιοῦ καὶ κοιμήθηκε τὸ στερνό του ὕπνο.

Καὶ τώρα τὸ νεράκι διηγεῖται κελαρύζοντας, στὰ λουλούδια, ποὺ φυτρώναν στὶς ὄχθες του, τὸ θάνατο τοῦ κρίνου.

Κι' ὅλα τὰ λουλουδάκια σκύβουν τὰ κεφάλια τους καὶ δάκρυα δροσιᾶς τρέχουν ἀπὸ τὰ φύλλα τους. Ἔχουν τρυφερὴ καρδιὰ καὶ ξέρουν νὰ λυποῦνται γιὰ τὸν πόνο τοῦ ἄλλου.

Συλφίς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ δάσκαλος: — Ἡ γῆ γυρίζει γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ὁ μαθητής: — Κι' ὅταν εἶναι συννεφιὰ γύρω ἀπὸ τί γυρίζει;

Χαρανγή

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΚΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμοὺς, ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ "Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἁπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωήν, ὑπὸ Αγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 καὶ 2).

Ἡ Εὐτυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Ταρσούλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὰ Διηγήματα, τοῦ Rudyard Kipling. Μετάφρασις Κας Ν. Ι. Κ. Δρ. 25 (4,50 καὶ 6, 50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50). Β' Τόμος δρ. 17. (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τομίδιον, Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πράας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρειοπώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φώτης, ἔμπετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 28 Ἰανουαρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

Ὁ *Δάβυ* συγχαίρει τὸν κ. *Κ. Π. Λευκ* γιὰ τὼραῖο του ἄρθρο στὸ Χριστουγεννιάτικο φύλλο μου. Τοῦ παρατηρεῖ ὅμως, ὅτι ἡ φράση τοῦ ψαλμοῦ δὲν εἶναι «ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις», ὅπως τὴν ξέρει, ἀλλὰ ἔτσι ἀκριβῶς: «αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ, αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ». Ὁ *Δάβυ* ἔχει δίκιο: «Ὀργάνῳ» λέγει τὸ κείμενο, ἔτσι ὅπως τὸ βλέπουμε γραμμένο καὶ κάτω ἀπ' τὸ ὄργανο τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ συνεργάτης μου παρεξώρθηκε ἀπὸ τὴ συνήθη ἔκφραση, τὴν παροιμιώδη, «ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνοις». Γιατὶ πράγματι ἔτσι τὸ λέμε κοινῶς, καθ' ἕλξιν τροποντινὰ ἀπὸ τὸ «χορδαῖς». Δὲν ὑπάρχει τώρα ἀμφιβολία, ὅτι οἱ Δυτικοὶ τὸ γράφουν, κι' ἑλληνικὰ μάλιστα, γιὰ νὰ μᾶς δεῖξουν ὅτι τὸ ὄργανο στὴν Ἐκκλησία τους, ποὺ ἐμεῖς δὲν τὸ συνηθίζουμε, εἶναι σύμφωνο καὶ μὲ τὰς Γραφάς. Πολὺ καλά! Ἐμεῖς δὲν εἴπαμε πὼς δὲν εἶναι, οὔτε πὼς εἶναι ἀσχημο. Ἀπεναντίας εἶναι ὡραιότατο, καὶ πολλοὶ δικοί μας πηγαίνουν στὴ Δυτικὴ Ἐκκλησία γιὰ νὰ τἀκούσῃ. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ τὸ πάρουμε καὶ, μεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι, Ἡ Ἐκκλησία μας, ἀπὸ αἰῶνες — ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε τὸν λεγόμενο *ὕδραυλο* — δὲν τὸ ἔχει πιά. Κι' ἔχει καθιερωθεῖ σχεδὸν ὡς δόγμα, ἡ ψαλμῳδία της νὰ μὴ συνοδεύεται ἀπὸ ὄργανο. Οὔτε μισαλλόδοξοι πρέπει νὰ εἴμαστε — ὦ, κάθε ἄλλο! — μὰ οὔτε νὰ ζηλεύουμε καὶ τὰ τυχὸν ὡραῖα ποὺ ἔχουν οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες. Ἔχει τόσα ὡραῖα κι' ὡραιότερα ἡ δική μας!

Τὸ ἔχω τὸ σκίτσο τῆς βρύσης, *Μακντόφ*, καὶ θὰ σοῦ τὸ στείλω. Δὲν τὸ ἔκρινα οὔτε περιττό, οὔτε κακότεχνο. Ἀπεναντίας, καὶ καλὰ καμωμένο εἶναι, καὶ κάτι θὰ πρόσθετε στὸ διήγημά σου, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ πραγματικό, ἐκ τοῦ φυσικοῦ. Ἀλλὰ ἡ πληθώρα τῶν εἰκόνων, σ' ἐκεῖνο τὸ φυλλάδιο, μὲ ἀνάγκασε νὰ τὸ παραλείψω. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο — ἀκριβῶς — παρέλειψα καὶ τὰ ὡραιότατα σκίτσα κάποιου διηγήματος τῆς *Λιλάντας*.

Τὼραιότερο ἀπ' αὐτά, *Κυρὰ τῆς Θάλασσας*, ἦταν στὴν ἐπικεφαλίδα μιᾶς παλιᾶς σατυρικῆς ἐφημερίδας ποὺ ἐβλήμωσε: «Τὰ γράμματα τῶν ἐπιστολῶν στέλλονται στὴν οἰκία τοῦ σπιτιοῦ μου». Πολὺ μὲ συγκίνησε ἡ ἱστορία τῆς ἄσπρης σου γατούλας, ποὺ ὅτκαν τῆς σκότωσαν τὴ μαύρη της συντρόφισσα, ζάρωσε σὲ μιὰ γωνιά, ἀρνήθηκε κάθε τροφὴ καὶ πέθανε ἀπὸ ἀσιτία. Ὦ, ναί, ὑπάρχουν καὶ τέτοια παραδείγματα μεγάλης στοργῆς καὶ φιλίας μεταξὺ ζώων. Ἡ «Δαυὶδ Κόπερφήλδ» ἔχει: πραγματικὸς πολλὲς ὁμοιότητες μὲ τὸ «Τζάκ»: τὴν ἄδουλη κι' ἄτολμη μητέρα, τὸν κακὸ πατρυιό, τὸ σχολεῖο μὲ τὸν σκληρὸ διευθυντή κλπ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ὕφος μοιάζει, κι' ἡ ποιητικὴ διάθεση, καὶ τὸ χιοῦμορ. Γι' αὐτὸ οἱ κριτικοὶ συγκρίνουν τὸ ἔργο τὸν Ντοντὲ καὶ μὲ τὸν Δίκενς. — Τὸ ποίημά σου ἐκεῖνο, εἶδος, δὲν δημοσιεύθη. Τὸ ἄλλαξα μόνον τὸ τίτλο, γιατὶ ἡ λέξι ποὺ εἶχες διαλέξει ἐταίριαζε τόσο μ' αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν πόθων.

Δαφνοστεφανωμένη, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ λύνῃς ὅλα τὰ εἴδη τῆς Ἀσκήσεως, γιὰ νὰ λαβαίνῃς μέρος στὸ Διαγωνισμό. Στὴν ἀρχὴ ἀρκεῖ νὰ μπορεῖς, καὶ σιγὰ-σιγὰ θὰ γυμνασθῇς, θὰ μαθαίνῃς νὰ τὰ λύνῃς ὅλα. Εἶναι λιγάκι παρακινδυνευμένο νὰ ἐσωκλείεις χρήματα σὲ γράμμα ἀφοῦ ἀπαγορεύεται· ἀλλὰ ὅταν τὸ ποσὸ εἶναι πάρα πολὺ μικρό, δὲν πειράζει, στὴν τύχη μας. Ἄλλωστε τώρα δὲν ἔχομε κλέφτες διανομεῖς — ἕναν ποὺ εἴχαμε, πέρασε τὸν ἕβδομον φυλακή — καὶ κανένα γράμμα δὲν χάνεται. Τὰ ψευδώνυμά σου μπορεῖς νὰ τὰ μεταχειρίζεσαι ὅπως θέλεις, κι' ἕνα ἕνα, σὲ χωρὶς στὲς Ἀγγελίες, κι' ὅλα μαζὶ σὲ μιὰ Ἔπιστολὴ τῶν λύσεων, ὅλα τελικὰ γράφονται σὲ κοινὸ χαρτί.

Πολὺ καλὸ αὐτὸ τὸ «Πρακτικὸ Κάστσε», κι' ἡ εἰκόνα καλοζωγραφισμένη, ὥστε μπορῶ νὰ τὸ δημοσιεύσω. Στὸ κείμενο ὅμως, νομίζω ὅτι τὸ ρολόϊ, κατὰ τὸ πείραμα πρέπει νὰ δείχνῃ τὴν ἀκριβῆ ὥρα. Ἔτσι, δὲν εἶναι; Γράφε μου. Θὰ ἔφερες ἐσὺ ποὺ ἔκαμες καὶ τὴν «ἐπιστημονικὴ» ἐξήγησιν.

Ἄ, τί δυστύχημα! Ἡ μικρὴ μου φίλη *Λιλίκα Σ. Πολυζωγοπούλου*, τὸ περασνό μας ἀγαπημένο *Χανσμάκι*, δὲν ὑπάρχει πιὰ στὴ ζωή! Πέθανε τὴ χαραυγὴ τῆς 1ης Ἰανουαρίου, τὴν ὥρα ποὺ ἡ μουσικὴ περνοῦσε χαιρετῶντας τὸ νέο χρόνο... Πῶς μ' ἀγαποῦσε! Γι' αὐτὸ κι' οἱ δικοί της, στὸ μπουλάκι ποὺ φύλαξαν τὰ ρουχαλάκια τῆς, ἔβαλαν — τί συγκινητικό! — κι' ἕνα φυλλάδιο μου. Ἂς δεχθοῦν τὰ πιὸ θερμά μου συλληπητήρια, καὶ προπάντων ἡ φιλτάτη μου ἀδελφὴ τῆς ποὺ μοῦ τὰ γράφει αὐτὰ μὲ τόσο πόνο...

Χαίρω πολὺ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου, *Μαγιάτικο Τριαντάφυλλο*, κι' εὐχαριστῶ ποὺ θὰ γίνῃς κι' ὑποστηρικτής μου. Τὸ Πρακτορεῖο στέλνει ἀπὸ λίγα φυλλάδιά μου σὲ κάθε πόλη, γιατὶ ξέρει ὅτι παντοῦ, τὰ περισσότερα παιδιὰ προτιμοῦν νὰ γίνωνται συνδρομηταί, γιὰ νὰ παίρνουν μέρος καὶ στὴν κίνηση. Ἔτσι οἱ ἀγορασταί μου διὰ τοῦ Πρακτορείου εἶναι λίγοι — οὔτε χίλιοι σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα — ἐνῷ οἱ συνδρομηταί μου εἶναι χιλιάδες, κι' ἄλλα τόσοι σχεδὸν ἐκεῖνοι ποὺ ἀγοράζουν στὸ τέλος τὸν τόμο μου δεμένο.

Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, *Λιλὴ Δυμπεροπούλου*, κι' ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά. Πραγματικῶς, τὸ περιοδικό μου δὲ συγκρίνεται μὲ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

κανένα ἀπὸ τἄλλα γιατὶ ἔχει τὸν πιὸ πεπειραμένο διευθυντὴ — ἀφοῦ 53 τώρα χρόνια κάνει αὐτὴ τὴ δουλειά — καὶ συντάσσεται ἀπὸ τὸν κ. Ξενόπουλο, ποὺ εἶναι ὁ κορυφαῖος μέσα στοὺς ἕλληνας πεζογράφους, βοηθούμενος ἀπὸ τοὺς πιὸ ἱκανοὺς συνεργάτας, καὶ νέους λογοτέχνας καὶ παλιούς. Γι' αὐτὸ στὸ περιοδικό μου ὅλα εἶναι διαλεχτὰ κι' ἐπιμελημένα, ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ μυθιστορήματος καὶ τὴν «Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή», — σὲ γλῶσσα ποὺ διδάσκεται καὶ στὰ σχολεῖα, καὶ σὲ ὕφος ποὺ δὲν διδάσκεται πουθενά, — ὡς τὴν τελευταία Πνευματικὴ Ἄσκηση, ποὺ κι' αὐτὴ εἶναι πάντα τέλεια στὸ εἶδος τῆς. Τὴ μεγάλη αὐτὴ διαφορὰ ἀπὸ τἄλλα περιοδικά, ποὺ δημοσιεύουν ὅ,τι τύχῃ, στὴν πιὸ ἄτακτη γλῶσσα, καὶ χωρὶς καμμιὰ λογοτεχνικὴ ἐπιμέλεια, τὴν καταλαβαίνουν ὅλα τὰ παιδιὰ ποὺ ἔχουν κάποιο φυσικὸ γοῦστο. Τὸ ξέρω ὅτι ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ποὺ δὲν τὴν καταλαβαίνουν. Ἀλλὰ σ' αὐτὰ οἱ γονεῖς κι' οἱ διδάσκαλοι ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλλουν τὴν ἀνάγνωση μόνο τοῦ περιοδικοῦ μου, γιὰ νὰ ἀποκτήσουν μὲ τὸν καιρὸ τὸ γοῦστο ποὺ τοὺς λείπει.

Κοσμοκράτωρ, ἔδωσα στὸν κ. Σ. τὸ πρόγραμμα τῆς «Στέλλας Βιολάντη» ποὺ παραστάθηκε στὴν πόλη σας, καὶ σ' εὐχαριστεῖ γιὰ ὅσα γράφεις. Σοῦ ἔστειλα καὶ δέκα τετράδια. Μόνο αὐτὲς τὶς Ἀγγελίες δὲν μπορῶ νὰ δημοσιεύσω. Τὰ «μπεμπέκος», τὰ «φαφλατάδες», τὰ «ἀμελίκτος πόλεμος» καὶ τὰ τέτοια, δὲν εἴπαμε ὅτι πρέπει νὰ λείφουν; Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μοῦ στείλῃς ἄλλες Ἀγγελίες, πιὸ εὐγενικές, νὰ τὶς δημοσιεύσω.

Σοῦ ἔστειλα, *Ἄγγελε τῆς Εἰρήνης*, καὶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα σ' εὐχαριστήσα. Ἂν παρακολουθοῦσες τὸν Διαγ. Λύσεων ἀπὸ χρόνια, θὰ ἤξερες ὅτι ἔτσι τὸν ἔκανα, ὅπως λές. Ὕστερα ὅμως ἡ πεῖρα μοῦ ἔδειξε ὅτι αὐτὸ τὸ σύστημα ἴσα-ἴσα ἦταν ἄδικο — γιατὶ μὲ διαφορὰ μιᾶς μόνο λύσεως ἔπαιρνε ἕνας τὸ Α' Βραβεῖο, κι' ἀκόμα γιατὶ γινόταν συνεταιρισμοὶ μὲ ἀνταλλαγὲς λύσεων καὶ τὄπαιρναν οἱ ἴδιοι πάντα καὶ οἱ ἴδιοι, — κι' ἔτσι ἀναγκάσθηκα νὰ τὸ ἀλλάξω μὲ τὸ σημερινό, ποὺ εἶναι πολὺ δικαιότερο. Ἀνάμεσα ὅλη. σ' ἐκεῖνους ποὺ ἔχουν *ἐπάνω - κάτω* τὸν ἴδιο ἀριθμὸ λύσεων, ἕνας νὰ παίρνῃ τὸ Α' Βραβεῖο μὲ κλῆρο. Κι' ὁ κλῆρος, ὅπως μπορεῖ νὰ εὐνοήσῃ τὸν ἄλλον, ἔτσι μπορεῖ νὰ εὐνοήσῃ καὶ σένα. Ὄχι νἄχῃς 200 π: χ: λύσεις ἐσύ, κι' ἐπειδὴ ὁ ἄλλος βρῆκε κατὰ τύχη ἀκόμα ἕνα Ἑλλιποσύμφωνο κι' ἔχει 201, νὰ σοῦ παίρνῃ τὸ Α' καὶ νὰ σοῦ ἀφνῃ τὸ Β'. Σκέψου το λίγο καὶ θὰ ἰδῇς... Θὰ πῶ στὴ δ. Καρακάλου πόσο σοῦ ἄρεσε ὁ «Σκύλος τῆς Μιμίκας», αἰχ ὅτι μόνο τὴ λέξη «φόφησε» βρῆκες ἀταίριαστη γιὰ ἕνα τόσο ἔξυπνο κι' εὐγενικὸ ζῶο, γιὰ τὸ ὁποῖον ἐσὺ θἄλεγες «ξεφύχησε».

Δὲν εἶμαι εἰδικὴ σ' αὐτά, *Ἐφησπε Ταχυδρόμε*, κι' ἑπομένως δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ ποιὸς θὰ νικοῦσε, ἂν δὲν ἔμπαινε στὸν πόλεμο κι' ἡ Ἀμερική. Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε αὐτά! Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν εἶναι συζητήσεις γιὰ παιδιά. Θὰ δώσω στὴν *Ἔρση Δρόσου* τὰ συγχαρητήριά σου γιὰ τὸ ποίημά της «Τδμορφο παραμύθι». Ὁ Διαγωνισμὸς Καλλιγραφίας θὰ κριθῇ μετὰ δυὸ-τρεῖς μῆνες.

Ἡ πρώτη ποὺ φόρεσε τὸ Σῆμα στὸ σχολεῖο τῆς ἦταν τὸ *Χρυσόνειρο*. Κι' ἔτραξαν πιὰ ὅλες οἱ Διαπλασοποῦλες νὰ τὸ ἴδοῦν, καὶ μὴν τὰ ρωτᾶτε τί ἔγινε! Ὅσα γιὰ τὶς ἀπορρίψεις κομματιῶν τῆς ἀπὸ τὸ περιοδικὸ τοῦ σχολείου της, νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὴν δυσαρεστοῦν, οὔτε νὰ τὴν ἀποθαρρύνουν. Ὅσο αὐστηρότερα κρίνεται κανείς, τόσο περισσότερο ὠφελεῖται. Ἐξετέλεσα τὶς παραγγελίες της καὶ τὴν εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Ἔμαθα ὅμως ὅτι στὴν παράσταση ἐκείνη, ποὺ, καθὼς μοῦ γράφει, τὴν περίμενε μὲ τόση ἀγωνία, δὲν ἔλαβε μέρος. Γιατί; Μὴν ἀρρώστησε;

Πραγματικῶς, *Ἀφρικάνα*, ἡ γλῶσσα μας ἔχει καὶ πολλὲς ξένες λέξεις, τουρκικές, ἰταλικές, κτλ. Καὶ καλὸ εἶναι, ὅταν ὑπάρχῃ ἀντίστοιχη ἑλληνική, ἐπίσης εὐχρηστη κι' εὐνόητη, νὰ τὴν προτιμοῦμε. Ὄχι ὅμως καὶ νὰ λέμε *θύρα*, γιὰ νὰ μὴν ποῦμε *πόρτα* (ἡ θύρα τοῦ σπιτιοῦ μου ὄχι· ἡ θύρα τῆς ἐκκλησίας, μάλιστα!) ἢ *λέμβος* γιὰ νὰ μὴν ποῦμε *βάρκα*. Δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο γλῶσσα ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ καὶ ξένες λέξεις, πολλές, πάρα πολλές. Οἱ γλῶσσες, βλέπεις, ἐπικοινωνοῦν μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἀναπατεύονται καὶ... πλουτίζονται. Τόσα πράγματα ποὺ μᾶς ἔρχονται ἀπέξω, μᾶς ἔρχονται καὶ μὲ τὴ λέξη τους. Κι' ἡ λέξη αὐτή, τὶς περισσότερες φορές, εἶναι ἀδύνατο νὰ μεταφρασθῇ καὶ νἀντικατασταθῇ. Μποροῦμε π: χ: νὰ ποῦμε ἀλλοιώτικα τὴ *μπυτζάμα*, τὸ *κιμονό*, τὸ *ταξί*, τὸ *ταγκό*, τὸ *τραμ* καὶ καθεξῆς;

Σὲ ἄλλους δὲν ἔχω τόπο νἀπαντήσω. Θἀναφέρω μόνο ἑκείνους ποὺ ἐξεσπάθωσαν τὶς δύο τελευταῖες ἑβδομάδες. Εἶναι οἱ ἑξῆς: *Ἔφη Νικήτα, Μπέτα Παζουλίδου, Ἐντελβάϊς, Γαλανόλευκη, Λόεγκριν, Ἰορδ. Σουκιούραγλου, Ἀλανιάρα, Φωφὼ Ἀξιωτίδου, Τζούλια Ντόκα, Σύλλογος «Βάτραχοι», Σύλλογος Σ. Ε. Κ. Ἡρακλείου, Δημ. Γ. Πρωτοπαπᾶς, Βάγγος Κολιόπουλος, Σβυσμένο Ὄνειρο, Ἰθώμη, Ἀντ. Ι. Φραγκουλίδης, Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, Σταράτη, Λίτσα Γ. Καζούρη, Δόνα Κλάρα, Γονδολιέρα, Κυρὰ Φροσύνη, Χρῖστος Παπαλάμπρου, Βιολέττα, Ἀντ. Μ. Τζίκας, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Δεοντιδεύς, Γιασεμὴ Κ. Καραγκούνη, Ἀνθούλα Χρηστοβασίλη, Γαρδένια, Δαχτάρα τῆς Δευτεριᾶς, Ἔλλη Εὔαγ. Παπαπᾶ, Βικτορία Γαβριηλίδου, Θάλεια Ν. Παπάζογλου, Βάσιγκτων, Ἄγγελος τῆς Εἰρήνης, Ἀλκυών, Μερόπη Χρ. Κασκασιάδου, Ἔφη Βαγενᾶ, Νέλλη, Ἰω. Καραπιστόλης. Ἀλεξ. Μαμόπουλος, Λευκὸς Κύκνος, Λευκάτας, Εὐαγγελία Τιμοθέου, Ρίντερ, Δέλα Θ. Παιδοπούλου, Χαρὰ τοῦ Μπαμπᾶ, Καίτη Ρόκα.*

Εὐχαριστῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ τὰ καλά μου παιδιὰ ποὺ φροντίζουν τόσο γιὰ τὴ διάδοσή μου.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

***Ἀπορρίπτονται*:**

«Ἕνα δράμα» τοῦ *Μικροῦ Ἔδισων*. Δείχνει πολλὴ βελτίωση στὸ γράψιμο τοῦ μικροῦ μου φίλου. Τὸ θέμα ὅμως ἀπαιτοῦσε τέχνη πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὶς δυνάμεις του. — «Νεόπλουτος» τοῦ *Χορ - χὸρ Ἀγᾶ*. Γλῶσσα ἀκατάστατη κάπως κι' ἀδόκιμη. Λένε πατὲ «ὑπερχόβριος μπαστούνα»; — «Ἐκλεκτὸ κοσμικὸ σαλόνι» τῆς *Κυρᾶς Φροσύνης*. Τί θὰ ποῦν αὐτὰ τὰ ἀσαφῆ κι' ἀκατανόητα; Τὸ χειρότερο εἶναι ὅτι ἡ *Κ. Φ.* εἶναι ἑκουσίως ἀσαφής; σὰ νὰ μὴ θέλει νὰ φανερώσει τί ἐννοεῖ μ' αὐτὰ ποὺ γράφει. Ἐγὼ τοὐλάχιστον δὲν πιστεύω ὅτι ἡ φίλη μου ποὺ γράφει τόσο καλά, δὲ θὰ μποροῦσε ἂν ἤθελε νὰ γράφει σαφέστερα. Τῆς ἴδιας ὅμως ἐγκρίνονται ὅλα τὰ ἄλλα ποὺ ἔστειλε. — «Σχεδὸν τίποτε» τοῦ *Ἀγνώστου*. Χωρὶς ἐνδιαφέρον. — «Πληγτικὲς Στιγμὲς» καὶ «Χωρισμὸς» τῆς *Λουσούρετης Χαρᾶς*. Δείχνει πενιὰ ἐξασκημένη. Ἀλλὰ γιατὶ δὲν πραγματεύεται θέμα συγκεκριμμένο, παρὰ πέφτει σὲ ἀοριστίες; Θὰ κέρδιζε πολύ. Γιατὶ ἔτσι λείπει ἡ φυσιολογικὴ βάση. Τί ἤλεγε τέλος πάντων ἐκεῖνο τὸ γράμμα; — «Ὄνος καὶ ἡμίονος» τῆς *Ἐρείκης*. Ὡς ἕνα σημεῖο πάει καλά. Ἀλλ' αὐτὴ ἡ ἀπίθανη παραφθορὰ τοῦ ὀνόματος εἶναι πιστευτή; — «Ἡ μεγάλη ἀδελφὴ» τῆς *Μιμόζας*. Ἀρκετὰ κοινὸ τὸ θέμα κι' ἀπὸ τὴν πέννα τῆς φίλης μου ἤθελα καλύτερο χειρισμό. Τὸ ἄλλο, «Ἀναμνήσεις», ἐγκρίνεται, ἀφοῦ τοῦ ἔκοψα τὸν πρόλογο, δηλαδὴ τὸ ἕνα τρίτο ἀπὸ τὴν ἔκτασή του. Ὅσο γιὰ τὴ «Θεία-Τασία», αὐτὴ πιὰ ἀπορρίπτεται δικαιωματικῶς. Πῶς εἶναι δυνατὸ νὰ δημοσιευθεῖ σὲ τρεῖς συνέχειες; Αὐτὰ γιὰ παραδειγματισμό. Ἀλλὰ ἡ φίλη μου εἶναι εἰς θέσιν νὰ ξέρει καλύτερα ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους, ὅτι ἡ συντομία εἶναι ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες φιλολογικὲς ἀρετές. — «Ἡ σειρὰ τῶν μουσικῶν φθόγγων» τῆς *Ἀστεγ

ξετελέσθησαν ὅλαι αἱ παραγγελίαι σου· ἡ βραδύτης ὀφείλεται εἰς τὴν πληθώραν τῶν ἐπιστολῶν ποὺ λαλαίνω αὐτὴ τὴν ἐποχή·) **Κυπριώτικο Ἀκρογιάλι** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα στὸ 9 φύλλο·) **Κωνστ. Μανέραν** (χαίρω ποῦ τόσα σᾶρέσουν τὰ νέα μου μυθιστορήματα· Σῆμα ἔστειλα.) **Ἐλένην Η. Μιχαλοπούλου** (τὸ παλιό σου ψευδώνυμο τὸ ἔχει τώρα ἄλλη·) **Πόνου Δάκρυ** (πιστεύω νἄλαβες τὴν ἀπόδειξή σου καὶ τὸ Σῆμα·) **Γκρέτα Γκάρμπο** (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα· τώρα περιμένω καὶ τὴν ἀπάντησή σου στὴ Κυριακή·) **Βολιώτικο Φοιτητάκι** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ.) **Βασιλέα τῆς Ἐρήμου** (Σῆμα, Ὀδηγὸν καὶ λυσόχαρ. ἔστειλα·) **Σόνιαν** (ναί, ἐξαργυρώνονται καὶ στεῖλε τα· λυσόχαρ. ἔστειλα·) **Νέαν Ἑλλάδα** (ἔστειλα Ὀδηγὸν καὶ 22 τετράδια·) **Ὄνειρον Δόξης** (ὅσας ἐγκρίνω θὰ τὰς ἴδῃς δημοσιευμένες·) **Ἀτρόμητον Θαλασσομάχον** (σοῦ ἐνέκρινα τὸ ψευδών. τὰς λύσεις ὅμως πρέπει νὰ τὰς γράψῃς σὲ χαρτὶ τῶν λύσεων καὶ νὰ τὰς ξαναστείλῃς·) **Ἀνδαλουσίαν** (ἀδύνατο· μπορεῖς ὅμως νὰ τὴν ξαναστείλῃς·) **Ἀνοιξιάτικην Αὔγὴν** (τὸ Σῆμα ἔσταλη τὴν 26/1/931) **Ἐντελβάϊς Στρατονίου** (τὸ ψευδώνυμο διὰ νὰ σοῦ ἀνήκει πρέπει νὰ φροντίσῃς νὰ σοῦ ἐγκριθῇ σύμφωνα μὲ τὸν Ὀδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ· ἡ ἀγγελία κάνει δραχ. 6 καὶ ὄχι 4.50·) **Ἀτταβύριον** (ἔλαβα κι' εὐχαριστῶ· φύλλα 1-7 ἔστειλα· αἱ παραγγελίαι τοῦ Χ. Μ. ἐξετελέσθησαν· ἡ βραδύτης ὀφείλεται στὴν πληθώρα τῶν ἐπιστολῶν αὐτῆς τῆς ἐποχῆς·) **Δὸν Ζουὰν** (ἔλαβα καὶ περιμένω Δ/σιν νὰ στέλλω φύλλα καὶ ἀπόδειξιν·) **Κατίναν Οἰκονομίδου** (Ὀδηγὸν ἔστειλα·) **Χαρὰν τοῦ Σπιτιοῦ, Ναυσόπαιδο, Τρελλὸν Βιολιατήν, Καπετὰν Μιαούλην, Πούπουλο.** κτλ. κτλ.

Ὀδυσσέα, Μασκώτ, Αἴγλην, Γαλάξιον Κρῖνον, Ἀθῶο Διαβολάκι Θερινὴν Αὔγὴν (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ **τὴν 5 Φεβρουαρίου,** θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς ***Α' Περιόδου*** (1879—1893) **ἀπὸ τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς:** Ἕος, 14ος, καὶ 18ος. Ἕκαστος τόμος **δρχ. *25*, ταχυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ. *28,50* διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ. *35* διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.**

Τῆς ***Β' Περιόδου*** (1894—1930), **ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 37 ἐν ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐτῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *80* καὶ ραμμένος δρ. *85*. Οἱ δὲ *Τόμοι τοῦ 1929 καὶ 1930* τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρ. *110* καὶ ραμμένος δρ. *115*.**

Ταχυδρομικὰ τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμάς: Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. *5* ὁ ἄρραφος καὶ δρχ. *15* ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. *23* εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 253ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 7 Ἀπριλίου.

109. Λεξίγριφος

Τόπα κάποτε σὲ κύκλο
Κι' ἔγινε μεγάλος ντόρος,
Μὰ ὡστόσο θὰ ἐπιμείνω:
Ἢ γιατρός, ἢ διηγόρος,
Ἢ φιλόλογος νὰ γίνω,
—Νέος εἶμαι, εἴτε καὶ γέρος,—
Φθάνει πρόθεση νὰ ἑνώσω
Μὲ τοῦ ἄνθους ἕνα μέρος.

Εὐστράτιος Παξινὸς

110. Στοιχειοτονόγριφος

Ἀπ' τὰ γράμματά της ἕνα
Ἡ ὡραία νύμφη βγάζει
Καὶ τὸν τόνο κατεβάζει.
Μά... κι' ἐγὼ τἄχω χαμένα,
Γιατὶ βλέπω νὰ προβάλλῃ
Χώρα ἀρχαία καὶ μεγάλη.

Νέλλη

111. Μεταγραμματισμὸς

Βῆτα ἔβαλα ἀντὶ Μῖ
Κι' ἀπὸ ἐπίθετο κοινό,
Λαμπρὸν ἔκανα ἀπλανῆ
Σὲ γνωστὸν ἀστερισμό.

Μιχαὴλ Ι. Παντοστόπουλος

112. Αἴνιγμα

Τἀρσενικὸ στὸ στόμα
Βάζουν, φυσοῦν καὶ νότες
Γλυκύτατες σκοπῆ.
Στὸ θηλυκὸ γυρίζουν
Γαλιά, παπιὰ καὶ κόττες,
Κι' ἀκοῦς γλου-γλού, πά-πά.

Ἀφρικάνα

113. Πυραμὶς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: σύμφωνον, υἱὸς τοῦ Ἰακώβ, μήν, ἀττικὸς συγγραφεύς, στρατηγὸς τοῦ 21.

Καθέτως οἱ σταυροὶ τραγικὸς ἀρχαῖος βασιλεύς.

Ταρζὰν

114. Κρυπτογραφικὸν

12345678=Τύραννος
27678 =Σῶμα στρατοῦ
3148 =Ἐπίρρημα
45683478=Βασιλεύς
54178 =Ἄχρηστον ἀλλὰ χρήσιμον
642178 =Μέταλλον
75178 =Ἱερὸν
846454 =Ἔρημος

Βάσιγκτων

115-117. Μισαὶ λέξεις
Λαπ Αρα Ερσχ

Αἱ λέξεις αὗται εἶναι κομμέναι ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον. Συμπληροῦμέναι, ἀποτελοῦν τρεῖς διασήμους ἀστρονόμους.

Κυρὰ-Φροσύνη

118. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀποτελοῦν ἑλληνικὴν νῆσον:

1, Νῆσος τοῦ Αἰγαίου· 2, Βαλκανικὸν κράτος ποὺ ἤλλαξε τώρα ὄνομα· 3, Εὔφορος χώρα τῆς Ἑλλάδος· 4, Χώρα τῆς Ἀσίας· 5, Βαλκανικὸν κρατίδιον συγχωνευθὲν εἰς ἄλλο· 6, Ὁ κάτοικος τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Βαλκανικοῦ Κράτους.

Γεώργιος Ἀβέρωφ

119. Μικτὸν

ο - μπροστνς - ου - πσν- ιουι

Ριγολέτος

120. Γρῖφος

```
      ις   ις
N P
---- + ιν
0     ις   ις
      ις
```

Πέτρος Ριονσαὶ

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

121-125. Lettre Magique

En remplacant une lettre à chaqun des mots ci-dessous par un autre, toujours la même, formez sans anagrammes cinq autres mots:

vin, soc, pin, sol, mare.

Ἰσχὺς τοῦ Πεπρωμένου

126. Acrostiche par Contraires

Traduisez ces mots en français et trouvez des contraires. Vous formerez par leurs initiaux un grand écrivain Français:

Γεννῶμαι, φῶς, ἀνάπαυσις, ἀσήμαντος, πλησιάζω, ἀχαριστία, ὁμαλός.

Βιλιέττα

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 47

656. Ἀντιλόπη - Ἀντιόπη. — 657. Ἄλγος-Ἄργος.—658. Ἄρκτος-ἄρτος.—659. Ἡ ἠχώ.

660.
```
  Μ
 ΑΟΡ
ΑΝΝΑΣ
ΜΟΝΑΧΟΝ
 ΡΑΧΗΛ
  ΣΟΑ
   Ν
```

661-665. Διὰ τοῦ Τ: *ταφή, ἀκτίς, τέλος, Τάγος τώρα.*—666-670. Διὰ τοῦ Ω: *ρώθων, κώνωψ, πώγων, σώφρων, κώδων.*—671. ΕΟΥ-ΟΗΑ=*Σέβου τὸ γῆρας* (Ἐρεχθεύς, ΚΟῖος, ΣΟΥνιον, ΓαρΟύνας, ΒέρνΗ, ΒρᾶΐΛΑ.)—672. Μάθε νέος γράμματα, νἄχῃς καλὰ γεράματα. — 673. *Ἕξις δευτέρα φύσις* (ἕξ, εἰς, δευτέρα, φ' εἰς εἷς.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις, μὲ πολὺ δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ ἐφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προκαταβολὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ ΑΑ' — 137 /

Ψῆφο στὴ ΚΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

/ ΑΑ' — 138 /

Τὸ ψευδώνυμό μου, **ΠΑΛΝΟΔΙΟΣ ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ** ψηφίστε ὅλοι. **Περιπλοκάς**

/ ΑΑ' — 139 /

Μελαγχολικὲ Κελλιτέχνα, *Γράφατε:* Γιάννην Καμέλην, Στρατόνιον Χαλκιδικῆς.

/ ΑΑ' — 140 /

Δείχνοντας εὐγενικιὰ καλαισθησία, μιμηθῆτε με. Ψηφίζω: **ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ.**

Μῦρον τῆς Ἀνδρου

/ ΑΑ' — 141 /

Ὠμορφα λουλούδια τοῦ Διαπλασόπηπου νειοφέρμενο στὸ περιβόλι σας, σᾶς καλημερίζει τό: **Δάκρυ τῆς Μεναξιᾶς**

/ ΑΑ' — 142 /

Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια καὶ τοπεῖα μὲ ὅλους-ες. Περιμένω, Δ/σις: Τρελλὸν Βιολιστήν, Κοιμήσεως Θεοτόκου 15, Ἀμαρουσίου. **Τρελλὲς Βιολιστῆς**

/ ΑΑ' — 143 /

Σεβαστιζόμενος στὰ εὐγενικά σας αἰσθήματα, κατεβαίνω ἄφοβα στὸ ἀξιοφήφισμα' **ΑΡΗΣ**

/ ΑΑ' — 144 /

Διαγωνισμὸς καλυτέρων στάσεων τῆς ἐφετεινῆς ἢ περσινῆς Μ/ς Ἑλλάδος. Βραβεῖα πάμπολλα καὶ πρωτότυπα, συμμετοχὴ δίδραχμος. Δ/σις (ΑΑ' — 67) **Ναυσόπαιδο**

/ ΑΑ' — 145 /

Διαπλασιακὴ Δημοκρατία», εἶγε γιὰ τὴν ἐποχάλυψιν... ἀλλὰ κατόπιν ἐορτῆς... **Ναυσόπαιδο**

/ ΑΑ' — 146 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρόλουστο σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, χαιρετῶ ὅλους καὶ ἀλληλογραφῶ. Δ/σις: Χριστον Μουτσόπουλον, Κυπαρισσίαν. Γιὰ Δεξαμένον Ἕλληνα.

/ ΑΑ' — 147 /

Διαπλασοπόλλες, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά. Γτείλατε, Δ/σις: Ἀννήκα Σμαραγδάκη, (διὰ Νέαν Ἑλλάδα) Κάλυμνον Αἰγαίου. **Νέα Ἑλλὰς**

/ ΑΑ' — 148 /

Ζητῶ ἀλληλογραφίαν μὲ ὅλες καὶ ὅλους. Γράφατε: **Βέρην Βεκίλην, Πόστ-Ρεστάντ, Πάτρας.**

/ ΑΑ' — 149 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως χαιρετῶ ὅλους-ες, Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους. Ἡ διεύθυνσίς μου εἶναι: κ. Κ. Νίκα, διὰ **Στρατάρχην Φῶς,** ὁδὸς Θεμιστοκλέους 23. Ἀθῆνας.

/ ΑΑ' — 150 /

Ἀποκαλύψεις ἄνευ τέλους: Χρυσόμαλλος Πειραιᾶς—Κρονπρῶς, Βέγας—Κορμπέτης, Νέμος = Γιάγκος Πεσμαζόγλου, Σπαρτιάτης=Παπαληγούρας, Μικρὸς Ἐφευρέτης=Ἠλιάδης. Ἔπεται συνέχεια ἄνευ τέλους! Τρέμετε! **Λεοντιδεὺς**

/ ΑΑ' — 151 /

Ἐὐχαριστῶ ὅλες τῆς εὐγενικὲς ψυχές, γιὰ τὴν ὑποστήριξή τους. Γεμάτη ἀλάχαρες ἐλπίδες, **ΚΑΤΕΒΑΙΝΩ ΣΤΟ Δημοψήφισμα,** μὲ τὸ

ΞΕΝΟΙΑΣΤΟΣ ΑΠΑΧΗΣ

/ ΑΑ' — 152 /

Πρωτομπαίνοντας στὸ μυρωμένο σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως, ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους-ες. Δ/σις: Χριστόφορον Βελλουδόπουλον, Γαζῆ 35, Βόλον, διά: **Πηλέα**

/ ΑΑ' — 153 /

Λόγω ὑπερβολικῶν ἀσχολιῶν διακόπτω μὲ λύπη τὴν ἀλληλογραφία, εὐχαριστώντας θερμὰ ὅσους εἶχαν τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στείλουν.

Σύλλογε «Κεραυνέ», ἐκεραυνοβολήθην πράγματι ἐκ τῆς ἀποκαλύψεώς σας, ἀλλὰ ἀπὸ ἐκπλήξιν. Ἕως τώρα δὲν ἤξερα πὼς λέγομαι Πολίτου! **Συλφὶς**

/ ΑΑ' — 154 /

Υποστηρίξατε φανατικὰ τὸ ὡραιότερο ψευδώνυμο

ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ
Ἀτταβύριος

/ ΑΑ' — 155 /

ΞΕΝΟΙΑΣΤΟΣ ΑΠΑΧΗΣ
Ὑποψήφιος γιὰ τὰ πρωτεῖα

/ ΑΑ' — 156 /

Ψηφίσατε φανατικῶς τὸ ψευδώνυμον **ΑΡΗΣ** διὰ νὰ τιμήσετε τὸν Ἀρχαῖο Θεό. **Μυροβόλος Ἄνδρος**

/ ΑΑ' — 157 /

Κυρὰ Φροσύνη, συμμορφώθηκα εὐχαρίστως μὲ τὴν παρακλησή σου. Ἰδοὺ καὶ τὸ ψευδώνυμό μου: (καταλαβαίνεις πιστεύω ποιᾶς). **ΒΙΟΛΕΤΤΑ**

/ ΑΑ' — 158 /

Δικηγορίνα, στὸ θάνατο τῆς πολυαγαπημένης θείας σου δέξου τὰ θερμότατα συλλυπητήρια μας.

Μικρομέγαλη Νταΐζη
Τριανταφυλλένιο Δάκρυ

/ ΑΑ' — 159 /

Διαπλασόπουλα, ἡ Κυρὰ τῆς Θάλασσας σᾶς συστήνει ἕνα καλὸ Διαπλασόπουλο, τὸ ἀδελφάκι της Κωστάκην Καταίκα, ποὺ ἀλληλογραφεῖ μὲ παιδιὰ 12-15 χρονῶν. Γράφτε: **Παραλία—Καλάμας.**

/ ΑΑ' — 160 /

Κόρη τῆς Ἐρήμου, Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά, Πολυβώτη, σᾶς εὔχομαι νὰ περάσετε τὲς ἀπορηὲς μὲ χαρὰ καὶ γέλια. **Ἀτταβύριος**

/ ΑΑ' — 161 /

Ὅσα παιδάκια ὑποφέρουν ἀπὸ λαιμό, μύτη, αὐτιά, τὰ γιατρεύει ἀσφαλῶς ὁ εἰδικώτατος κι' ἔμπειρότατος ἰατρὸς κ. **ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ. Δέχεται** στὴν κλινική του, πλατεῖα Ὁμονοίας, ὁδὸς Δώρου, 8-Α, ἀπὸ 10-12 καὶ ἀπὸ 4-6.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι